

**KIERTOTALOUTTA PALVELEVAN JÄTTEENKÄSITTELYALUEEN (LAHDEN SEUDUN KIERRÄTYSPUISTO) VAIHEMAAKUNTAKAAVA
VALMISTELUVAIHEEN PALAUTTEIDEN YHTEENVETO JA VASTINEET 31.3.2020**

Maakuntahallitus 6.4.2020

Kiertotaloutta palvelevan jätteenkäsittelyalueen (Lahden seudun kierrätyspuisto) vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen aineisto (kartta ja selostus) oli nähtävillä 15.1.-28.2.2020. Lausuntopyynnössä toivoimme kannanottoa siitä, mikä vaihtoehdoista olisi toteuttamiskelpoisen ja millä perusteella.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty tiiviisti kannatuksen ja vastustuksen jakaantuminen eri alueiden kesken. Palautetta antaneen tahon lisäksi on mainittu alueen kannatuksen tai vastustuksen perusteluiden keskeiset aihepiirit. Palautteiden tiivistelmät ja vastineet palautteisiin on esitetty jäljempänä.

VAIHTOEHTOISTEN ALUEIDEN KANNATUS			
VE1 Kehätie	VE2 Marjasuo	VE3 Matomäki	VE4 Loukkaanmäki
Lahti (<i>logistinen sijainti</i>)	Uudenmaan liitto (<i>vähiten haitallisia vaikutuksia</i>)	Pertunmaa (<i>sopivin</i>)	Hollola (<i>jos Orimattilalle sopii</i>)
Orimattila (<i>jos Hollolalle sopii</i>)			Orimattila (<i>vähiten haitallinen</i>)
Päijät-Hämeen pelastuslaitos (<i>saavutettavuus, sammutusvesi</i>)			Päijät-Hämeen Yrittäjät (<i>saavutettavuus, vähemmän haittoja</i>)
Päijät-Hämeen Yrittäjät (<i>saavutettavuus</i>)			

VAIHTOEHTOISTEN ALUEIDEN VASTUSTUS			
VE1 Kehätie	VE2 Marjasuo	VE3 Matomäki	VE4 Loukkaanmäki
Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri (<i>neitseellinen maasto, vesistöt</i>)	Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri (<i>neitseellinen maasto, vesistöt</i>)	Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri (<i>neitseellinen maasto, vesistöt</i>)	Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri (<i>neitseellinen maasto, vesistöt</i>)
Hollola (<i>haitat väestölle</i>)	Orimattila (<i>liian lähellä Henna</i>)	Orimattila (<i>syrjäinen sijainti, vedenottamo, liikenteen haitat</i>)	Salpausselän luonnonystävät (<i>haitat asutukselle ja ympäristölle</i>)
Hollolan ympäristöyhdistys (<i>haitat väestölle, luontoarvot</i>)	Salpausselän luonnonystävät (<i>haitat asutukselle ja ympäristölle</i>)	Salpausselän luonnonystävät (<i>haitat asutukselle ja ympäristölle</i>)	Mielipide 3 (<i>haitat asutukselle ja ympäristölle</i>)
MTK Hollola (<i>haitat väestölle ja elinkeinoille, luontoarvot</i>)	Mielipide 4 (<i>haitat asutukselle ja vesistölle</i>)	Mielipide 6 (<i>haitat ympäristölle ja kiinteistöjen arvolle, vähän työpaikkoja</i>)	Mielipide 4 (<i>haitat asutukselle ja vesistölle</i>)

Salpausselän luonnonystävät (haitat asutukselle ja ympäristölle)	Mielipide 5 (liikenteen haitat, hulevedet)	Mielipide 7 (todellisuudessa alue Huhmarmäki)	Mielipide 5 (liikenteen haitat, hulevedet)
Mielipide 1 (kaikki haitat)	Mielipide 6 (haitat ympäristölle ja kiinteistöjen arvolle, vähän työpaikkoja)	Mielipide 8 (VEO Kujala tai Nostava parempia)	Mielipide 6 (haitat ympäristölle ja kiinteistöjen arvolle, vähän työpaikkoja)
Mielipide 2 (haitat asutukselle ja ympäristölle)	Mielipide 8 (VEO Kujala tai Nostava parempia)	Mielipide 12 (haitat ympäristölle, asutukselle, vesistölle, puutteelliset selvitykset)	Mielipide 8 (VEO Kujala tai Nostava parempia)
Mielipide 6 (haitat ympäristölle ja kiinteistöjen arvolle, vähän työpaikkoja)	Mielipide 9 (haitat elinkeinolle, kiinteistön arvolle, Tekemäjärvelle)	Mielipide 24 (haitat asutukselle, elinkeinoille, pohjavesille)	Mielipide 10 (haitat vesistölle, hulevedet)
Mielipide 8 (VEO Kujala tai Nostava parempia)	Mielipide 12 (haitat ympäristölle, asutukselle, vesistölle)		Mielipide 12 (haitat ympäristölle, asutukselle, vesistölle)
Mielipide 11 (haitat elinkeinolle, ympäristölle, asumiselle)	Mielipide 21 (haitat vesistölle, tulvat, hulevedet)		Mielipide 20 (haitat asutukselle, elinkeinolle)
Mielipide 12 (haitat ympäristölle, asutukselle, vesistölle)			Mielipide 23 (haitat asutukselle, ympäristölle, pinta- ja pohjavesille)
Mielipide 13 (haitat asutukselle, ympäristölle, kunnan imagolle)			Mielipide 26 (haitat asutukselle, ympäristölle, vesistölle)
Mielipide 14 (haitat ympäristölle, asutukselle, vesistölle, hulevedet)			
Mielipide 15 (haitat asutukselle, ympäristölle)			
Mielipide 16 (haitat asutukselle)			
Mielipide 17 (haitat asutukselle, elinkeinolle)			
Mielipide 18 (haitat elinkeinolle)			
Mielipide 19 (haitat asutukselle, ympäristölle)			
Mielipide 25 (haitat asutukselle, elinkeinoille)			
Mielipide 26 (haitat asutukselle, ympäristölle, vesistölle)			

Alla olevassa taulukossa on esitetty Kujalan jätekeskuksen alueen kehittämisen ja laajentamisen puolesta palautetta antaneet tahot sekä palautteen keskeinen aihe. Palautteiden tiivistelmät ja vastineet palautteisiin on esitetty jäljempänä.

VEO KUJALAN ALUEEN KEHITTÄMINEN TAI LAAJENTAMINEN	
VEO	
Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri	Ei uutta aluetta neitseelliseen maastoon, Kujalan kehittäminen tarkasteltava
Salpausselän luonnonystävät (VEO+)	Kujalan kehittäminen kierrätysteknologian mallikohteena, lisätilaa länsipuolelta
SLL, Uudenmaan piiri (VEO+)	Kujala selvittävä muiden vaihtoehtojen rinnalla
Mielipide 7 (VEO+)	Kujalan aluetta mahdollista laajentaa ja vanha kaatopaikka-alue jalostaa hyötykäyttöön
Mielipide 8 (VEO+)	Kujalan aluetta mahdollista laajentaa, toisena vaihtoehtona Nostavan alue
Mielipide 14	Kujalan kehittäminen ja uudelleenjärjestely
Mielipide 16	Kujalan kehittäminen
Mielipide 20	Kujalan kehittäminen ja uudelleenjärjestely
Mielipide 22	Kujalan riittävydestä erilaisia arvioita, toimintaa ja tehokkuutta tulee parantaa
Mielipide 23	Kujalan kehittäminen tasavertainen vaihtoehto nyt tarkasteltujen alueiden kanssa
Mielipide 26	Kujalan alue tai esim. Hollolan Nostavan voivat olla kierrätyspuistovaihtoehtoja

Kaava-aineistoa koskevan palautteen lisäksi toivoimme lausuntopyyntössämme kannanottoa siitä, miten maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:ssä esitetyt vaikutuksia tulisi painottaa maakuntakaavatasolla vaihtoehtoja vertailtaessa. Alla olevassa taulukossa on esitetty vaikutusten painotuksiin kantaa ottaneet tahot niiden teemojen kohdalla, joita he ovat pitäneet keskeisinä.

MRA 1 § ESITETTYJEN VAIKUTUSTEN PAINOTUS				
Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	Maa- ja kallioperään, veden, ilmaan ja ilmastoon	Kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin	Alue- ja yhdyskuntarakentamiseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen	Kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön
Etelä-Suomen AVI	Orimattila		Ladec	
Lahti			Lahti	
			Päijät-Hämeen pelastuslaitos	
			Hämeen ELY	
			Uudenmaan liitto	

Seuraaviin kahteen taulukkoon on tiivistetty palautteiden keskeinen sisältö teemoittain ja samaa aihetta koskeva palaute on koottu yhteen. Saman teeman palautteille on laadittu yhteinen vastine. Ensimmäisessä taulukossa on esitetty lausuntojen keskeinen sisältö vastineineen ja toisessa taulukossa vastaavat tiedot mielipiteiden osalta.

PÄIJÄT-HÄMEEN KIERTOTALOUTTA PALVELEVAN JÄTTEENKÄSITTELYALUEEN VAIHEMAAKUNTAKAAVA VALMISTELUVAIHEEN <u>LAUSUNTOJEN</u> VASTINEET AIHEALUEITTAIN	
PALAUTE AIHEALUEITTAIN	VASTINE
VAIHEMAAKUNTAKAAVAN SELOSTUS, YVA-SELOSTUS	
<p>Yleistä</p> <p>Jätteenkäsittelyalueen vaihemaakuntakaavaa ei tule hyväksyä esitetyssä muodossa. <i>Salpausselän luonnonystävät</i></p> <p>Käsitteistöä on hyvä tarkistaa vastaamaan jätelain mukaisia jätteen kierrätyksen, hyödyntämisen ja loppusijoituksen määritelmiä. Lisäksi on tarpeen täydentää myös MRL:n ja MRA:n mukaisen viranomaisyhteistyön toteutuminen sekä kaavaprosessin kuvaus. Jatkossa on hyvä täydentää myös suunnittelun lähtökohdat ja ominaispiirteet maakuntakaavan tarkkuuden edellyttämällä tasolla. Perusteltu päätelmä tulee huomioida. <i>Hämeen ELY-keskus</i></p> <p>Alueiden vertailun kokoamisessa on tärkeää, että vaihtoehtojen erot ovat selkeät ja perustellut. <i>Hämeen ELY-keskus</i></p> <p>Hankkeen nimenä kierrätyspuisto on harhaanjohtava, kun pääosin alue tulee olemaan jätteen loppusijoitukseen. <i>Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri</i></p>	<p>Valmisteluvaiheen aineistossa esitetään vaihtoehtoiset jätteenkäsittelyalueet ja kerätään näihin liittyvää palautetta. Seuraavaksi maakuntakaavoitus jatkuu ehdotusvaiheeseen, jossa vaihtoehtoja on valittu yksi alue. Vasta tämän jälkeen on edessä hyväksymisvaihe.</p> <p>Täydennetään jatkosuunnittelussa kaavaselostukseen. Huomioidaan ELYn perusteltu päätelmä hankkeen merkittävimmistä ympäristövaikutuksista.</p> <p>Tarkasteltavana olevat vaihtoehtoiset alueet on lähtökohtaisesti valittu ja rajattu siten, että tietyt kriteerit koskien etäisyyttä erilaisista häiriintyvistä kohteista täyttyvät. Tällöin yleispiirteisellä tarkastelulla suuria eroja ei välttämättä synny.</p> <p>Kierrätyspuisto-nimellä on haluttu viestiä siitä, että uudelle alueelle sijoittuu useita yrityksiä (vrt. yrityspuisto), jotka hyötyvät toistensa läheisyydestä esimerkiksi siten, että yhden yrityksen jäte on toisen raaka-aine. Termillä viitataan myös siihen, että kierrätys on alueen toiminnan päätarke ja loppusijoituksella on vähäisempi rooli. Tavoitteena on, että alueella käsiteltävät jätteet päätyvät takaisin käyttöön, eivätkä ne tällöin jää loppusijoitettavaksi alueelle.</p>

<p>Päijät-Hämeen liiton kotisivuilta ei ole saanut riittävästi ajankohtaista tietoa suunnitteluprosessista. <i>Salpausselän luonnonystävät</i></p> <p>Ympäristövaikutusten tiivistelmätaulukossa s. 23 johtopäätökset ovat puutteellisia. 0 vaihtoehto puuttuu kokonaan taulukosta. <i>Lahden kaupunki</i></p> <p>Marjasuon VE2 alueella on YVA-menettelyn kautta vähiten haitallisia vaikutuksia muihin vaihtoehtoalueisiin. <i>Uudenmaan liitto</i></p> <p>VE4, koska Orimattilan suhtautuminen projektiin on jatkoon kannalta ollut suotuisampaa. <i>Päijät-Hämeen yrittäjät</i></p> <p>VE3 sopivin uudeksi jätteenkäsittelyalueeksi. <i>Pertunmaan kunta</i></p> <p>Suurin osa kuntalaisista vastustaa VE1 kierrätyspuistoaluetta. <i>MTK Hollola</i></p>	<p>Vaihemaakuntakaavan osallistumismenettelyt ja tiedottamisen tavat on kuvattu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS), joka löytyy maakuntaliiton internetsivuilta jätteenkäsittelyalueen vaihemaakuntakaavan alta. Sivuille on koottu kuvaus kaavaprosessin etenemisestä, kaavan eri vaiheiden asiakirjat sekä kaavatyöhön liittyvät selvitykset. OAS:n mukaan ajankohtaisista kaavatyön asioista tiedotetaan liiton kotisivuilla sekä tiedotteita laatimalla ja näin on myös toimittu.</p> <p>Ympäristövaikutusten tiivistelmätaulukossa esitettyjä vaikutuksia voi painottaa eri tavoin, joten taulukosta ei voi tehdä johtopäätöksiä ilman painoarvojen huomioimista. Vaihemaakuntakaavatyön lähtökohta on ollut uuden alueen tarve, eikä hankkeen toteuttamatta jättämistä tarkastella erillisenä vaihtoehtona. YVA-menettelyssä tämä 0-vaihtoehto on arvioitu.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Vaikutusten arviointi</p> <p>Vaikutusten arviointi on hyvin yleisellä tasolla ja sitä on hyvä täsmentää. Kaavaselostuksessa esitetty asutuksen määrä ei ole vaikutus vaan nykytilan kuvaus. Vaihemaakuntakaavan vaihtoehtojen myönteisten ja kielteisten vaikutusten pitäisi tarkentaa ja kohdentaa esitettyä tarkemmin etenkin yhdyskuntarakenteeseen ja -talouteen, elinympäristöön, liikenteeseen, ilmastoon ja elinkeinoelämään. Ehdotusvaiheeseen kaavaselostus täydentynee vaikutusten arvioinneilla.</p>	<p>Vaikutusten arviointia täydennetään jatkosuunnittelussa. Valmisteluvaiheessa ihmisten elinolojen ja elinympäristön kannalta keskeiseksi vaikutukseksi on valittu erilaisille vaikutuksille alttiiden asukkaiden ja loma-asukkaiden määrä 3 km säteellä vaihtoehtoalueen rajasta. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön vaikuttavina taustatekijöinä ovat myös olleet terveys, elinolot ja viihtyvyys, ilmanlaatu, melu ja tärinä sekä virkistyskäyttö.</p>

<p><i>Hämeen ELY-keskus, Väylävirasto</i></p> <p>Valmisteluvaiheessa olisi voinut olla hyvä esittää todennäköinen kaavamääräys aluevaihtoehdoille.</p> <p><i>Hämeen liitto</i></p>	<p>Kaavamääräys laaditaan vaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheessa.</p>
<p>VEO, Kujala</p> <p>Kujalan alueen kehittämisen mahdollisuudet selvitettävä. Laajennusvaraa alueen länsipuolella.</p> <p><i>Salpausselän luonnonystävät, Suomen luonnonsuojeluliitto (Uudenmaan piiri), Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri</i></p> <p>0-vaihtoehdon kielteisenä vaikutuksena korostuu alueellinen hajautuminen ja sen vaikutukset sekä synergiaedun jääminen toteutumatta.</p> <p><i>Hämeen ELY-keskus</i></p>	<p>Vaihemaakuntakaavatyön lähtökohta on ollut uuden alueen tarve. Kujalan jätekeskus on kuntien omistaman Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy:n (PHJ) ainoa jätteenkäsittelypaikka, jossa vastaanotetaan, välivarastoidaan, käsitellään, hyödynnetään, siirtokuormataan ja loppusijoitetaan yhdyskuntien ja tuotantotoiminnan jätteitä. PHJ huolehtii jätelain mukaisista yhdyskuntajätehuollon palvelutehtävistä omistajakuntiensa alueella ja sen tehtäviin kuuluvat kuntien vastuulle kuuluvien jätteiden vastaanotto, käsittely ja hyödyntäminen. Tähän yhdyskuntajätteiden käsittelyyn Kujalan jätekeskuksen alue on riittävä ja toimiva pitkälle tulevaisuuteen: myös jatkossa PHJ käsittelee kotitalouksien jätteet Kujalassa. Yhtiön kautta kulkevasta yhdyskuntajätteestä hyödynnetään yli 95 %, joten loppusijoitusalueen tarve on vähäinen. Uusille toimintoille Kujalassa ei kuitenkaan ole tilaa, sillä laajentamisvaraa ei ole. Nykyisen Kujalan jätteenkäsittelyalueen pinta-alasta reilu kolmannes on käytöstä poistettua vanhaa kaatopaikka-aluetta, jota koskevat mm. erilaiset tarkkailuvelvoitteet. Nykyisen alueen länsipuolella on jo osin toteutunut Kujalan teollisuus- ja varastoalue, etelässä Linnaistensuon luonnonsuojelu- ja Natura-alue, idässä Villähteen taajama ja pohjoisessa rautatie, maantie 312 Nastolantie sekä valtatie 12.</p> <p>Nyt suunnitteilla olevan kierrätyspuiston toiminta ei perustu kuntien vastuulla olevien jätteiden käsittelyyn, vaan alueen on tarkoitus palvella elinkeinoelämän tarpeita ja muodostaa kierrätysliiketoiminnan keskittymä. Tässä vaiheessa uutta aluetta etsitään ja alueen toteutuminen on monen vuoden prosessi, eikä tälle uudelle alueelle sijoitettavia toimijoita ole tiedossa. Kujalan roolia ja kehittämismahdollisuuksia täsmennetään jatkosuunnittelussa.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>OAS-palautteesta</p> <p>OAS palautetta ja vastinetta koskeva palautteen sisältö on tiivistetty ja tulkittu virheellisesti.</p> <p><i>Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä</i></p>	<p>Vaihemaakuntakaavan OAS:a koskevasta palautteesta on tiivistetty keskeisin viesti siltä osin, kun palaute koskee kaavaprosessin osallistumista ja arviointia. Annettu palaute huomioidaan OAS:n lisäksi myös jatkosuunnittelussa.</p>
<p>Vuorovaikutus</p>	

<p>Mikäli toteutusvaihtoehdoksi valitaan VE3 Matomäki, on puolustusvoimiin oltava yhteydessä ennen rakentamisen aloittamista alueella olevien räjähteiden sekä alueen tie-linjauksen suunnittelun vuoksi. Rakentaminen ei saa es-tää liikennettä puolustusvoimien alueelle. <i>Puolustusvoimat, Metsähallitus</i></p>	<p>Merkitään tiedoksi ja huomioidaan tarvittaessa jatkosuunnittelussa.</p>
ALUE- JA YHDYSKUNTARAKENNE	
<p>Uuden maankäytön kytkeytyminen yhdyskuntarakentee-seen on kestävän yhdyskuntarakenteen ensisijainen läh-tökohta. <i>Hämeen ELY-keskus</i></p> <p>Alueet ovat yhdyskuntarakenteen kannalta huonoja. <i>Suomen luonnonsuojeluliitto, Uudenmaan piiri</i></p> <p>VE1 vaihtoehto on paras sijainniltaan yhdyskuntaraken-teen ja logistiikan kannalta. <i>Lahden kaupunki</i></p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Alueelta vaadittava koko, 100 hehtaaria, asetti ison reunaehdon jätteenkäsittelyalueen sijainti-tarkastelulle. Jätteenkäsittelyalueen hyvä saavutettavuus valta- ja kantateistä sekä myös Lahden keskustasta on ollut yksi tärkeä kriteeri sijaintivaihtoehdoille. Lisäksi alueella olevat tai suunnitel-lut maankäyttötarkoitukset joko tukivat tai estivät jätteenkäsittelyalueen sijaintivaihtoehdon eh-dottamista alueelle. Tällöin reunaehtoihin vaikuttivat myös mm. olemassa olevat herkät toimin-not kuten asuminen ja julkiset palvelut.</p> <p>Aluevaihtoehtojen vaikutukset ja sijaintivaihtoehtojen valinnat on arvioitu monipuolisesti niin asiantuntija-arvioina ja kohteiden arviointikriteereiden osalta kuin myös kestävän yhdyskuntara-kenteen osalta.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
ELINOLOT JA ELINYMPÄRISTÖ	
<p>Yleistä Vaikutuksiin ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön tulee kiinnittää erityisesti huomiota tarkemman suunnittelun yhteydessä. <i>Lahden kaupunki, Orimattilan kaupunki</i></p> <p>Kaavaselostuksen taulukko antaa osin virheellisen vaiku-telman elinoloihin kohdistuvista vaikutuksista. <i>Hämeen ELY-keskus</i></p>	<p>Ihmisten elinolojen ja elinympäristön turvaamiseksi vaihemaakuntakaavassa annetaan yksityis-kohtaisempaa suunnittelua koskevia määräyksiä. Määräyksissä voidaan osoittaa, että ympäristö-häiriöt tulee estää teknisin ratkaisuin ja/tai osoittamalla riittävät suoja-alueet.</p> <p>Ihmisten elinolojen ja elinympäristön kannalta keskeiseksi vaikutukseksi on valittu erilaisille vai-kutuksille alttiiden asukkaiden ja loma-asukkaiden määrä 3 km säteellä vaihtoehtoalueen rajasta. Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön vaikuttavina taustatekijöinä ovat myös olleet terveys,</p>

Tulee varmistaa, että alue sijaitsee riittävän etäällä asutuksesta ja muusta häiriölle alttiista kohteista.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Salpausselän luonnonystävät

VE1 kolmen kilometrin vaikutusalueella asuu paljon ihmisiä ja haittavaikutukset ovat merkittäviä.

Hollolan kunta, MTK Hollola, Päijät-Hämeen yrittäjät, Hollolan ympäristöyhdistys

Hennan asuinalue liian lähellä (VE2)

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä, Orimattilan kaupunki

VE3 liikenteestä merkittävää haittaa läheiselle asutukselle

Orimattilan kaupunki

Valtaosa elinympäristön kannalta keskeisistä asioista on jätetty huomioimatta käsittelyssä, terveydenhuoltoviranomaisen esiin tuodut asiat on otettava jatkokäsittelyssä huomioon.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä

elinolot ja viihtyvyys, ilmanlaatu, melu- ja värinä sekä virkistyskäyttö.

Jätteenkäsittelyalueen sijainti riittävän etäällä asutuksesta on ollut alueiden sijaintivalinnassa erittäin tärkeä. Jätteenkäsittelyalueen sijaintivaihtoehtojen valinnassa on käytetty seudullisen tarkastelujen arviointikriteereinä erilaisia etäisyyksiä. Etäisyyskriteerit ovat kohdistuneet asutukseen taajamassa ja haja-asutusalueella sekä julkisiin palveluihin kuten mm. koulut ja päiväkodit. Maakuntakaavassa voidaan antaa lisäksi suunnittelumääräyksiä ja/tai kaavamerkintöjä, joilla turvataan alueen elinoloja ja elinympäristöä.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän lausunnon keskeisiä asioita olivat ihmisten terveyteen kohdistuvat haitat ja niiden kohdentuminen asumiseen ja muihin herkkiin kohteisiin.

Haitallisia vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen on selvitetty sosiaalisten vaikutusten, ilmanlaadun, melun, värinän, maiseman, kulttuuriympäristöjen ja liikenteen osalta.

Pöly- ja hajupäästöjä mallinnetaan, jotta saadaan luotettavampi kuva päästöjen leviämisestä.

Mallinnuksessa on huomioitu säätiedot, maastonmuodot sekä päästölähteistä aiheutuvat päästöt. Saatuja pölymallinnuksen tuloksia verrataan ilmanlaadun ohje- ja raja-arvoihin. Hajumallinnuksessa käytetään VTT:n ohjearvosuosituksia. Hajuhaitaksi on määritelty yhteysviranomaisen ohjelmalausannon perusteella ohjearvosta tehtyä hyvin tiukkaa tulkintaa.

Ihmisten elinolojen ja elinympäristön turvaamiseksi maakuntakaavassa voidaan tarvittaessa suunnittelumääräyksiä ja karttamerkinnöin estää tai rajoittaa haitallisia ympäristövaikutuksia.

Maakuntakaavan määräykset ja merkinnät tulee ottaa huomioon yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Meluselvityksessä on todettu, että moottoritien vierellä olevien sijaintivaihtoehtojen, Marjasuo VE2 ja Loukkaanmäki VE4, melutasot kasvavat muiden melua aiheuttavien toimintojen kanssa.

Jätteenkäsittelyalue ei kuitenkaan aiheuta merkittävää muutosta näille alueille, joilla melun ohjearvot ylittyvät jo nyt. Marjasuon VE2 kierrätyskeskuksen toiminnoilla ei ole vaikutusta Vanhan Helsingintien liikennemeluun, sillä jätteenkäsittelyalueen liikenteen on oletettu suuntautuvan

<p>Loukkaanmäen VE4 vaihtoehto on ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön nähden vähiten haitallinen. <i>Orimattilan kaupunki</i></p>	<p>uutta tielinjaa pitkin moottoritielle. Meluselvitykset tulee tehdä erikseen erityyppisille melulähteille. Tämän vuoksi kokonaismelua ei voida huomioida raideliikenteen osalta.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
Ympäristön voimavarat ja vetovoima	
<p>Virkistys Jätteen loppusijoittaminen virkistysalueen tai suojellun vesialueen läheisyyteen ei ole sallittua kaatopaikka-asetuksen mukaan. <i>Hollolan ympäristöyhdistys</i></p> <p>Jätteenkäsittelyalueen sijoittaminen hävittää asuinalueiden lähivirkistysalueet. <i>Hollolan ympäristöyhdistys</i></p> <p>Jätteenkäsittelyalue sijoittuu luonnon ydinalueelle, mutta kaikkia tehtyjen selvitysten tuloksia ei ole huomioitu YVA-selostuksessa. <i>Hollolan ympäristöyhdistys</i></p>	<p>Uusi jätteenkäsittelyalue on tarkoitettu elinkeinoelämän tarpeisiin ja kiertotaloutta palvelevaa yritystoimintaa varten. Alueelle loppusijoitettavien materiaalien määrä on YVA-selostuksessa arvioitun maksimimäärän mukaan noin kolmannes vuotuisesta jätteen määrästä, arviolta 240 000 tonnia vuodessa. Todennäköisesti vastaanotettavat, käsiteltävät ja loppusijoitettavat jätemäärät ovat pienempiä, mutta YVA:ssa on varovaisuusperiaatetta noudattaen tarkasteltu maksimimääriä. Alueen sijaintipaikkavaihtoehtojen kartoituksen apuna oli paikkatietoanalyysi, jonka perusteella jätettiin pois alueita, jotka olivat lähellä asumisen elinoloihin vaikuttaviin asioihin kuten asutukseen, vesialueisiin ja luonnonsuojelualueisiin. Näin alueet eivät sijoitu näiden alueiden välittömään läheisyyteen, eivätkä ne sijaitse maakuntakaavan virkistysalueilla tai niiden läheisyydessä.</p> <p>Vaihemaakuntakaavan valmisteluaineistossa osoitetut sijaintivaihtoehdot ovat pääsääntöisesti alueeltaan metsätalousvaltaista. Vaihemaakuntakaavan laadinnan yhteydessä pystyttiin tunnistamaan soveltuvimmat vaihtoehdot. Minkä tahansa jätteenkäsittelyalueen toteutuessa jokamiehen oikeudella käytettävät virkistysalueet kuitenkin pienenevät käyttötarkoituksen muuttuessa.</p> <p>Jätteenkäsittelyalueiden viherrakenteen kytkeytyneisyyttä, ekosysteemipalveluiden potentiaalista tarjontaa ja luonnon monimuotoisuutta on tarkasteltu ”Vuorovaikutus ja yhteiskehittäminen ekosysteemipalveluiden kartoittamisessa ja arvottamisessa Päijät-Hämeessä (PH-VEKOS)” -hankkeessa, joka oli koko maakunnan käsittävä. Siinä tarkasteltiin myös kierrätyspuistovaihtoehtojen suhteutusta viherrakenteeseen. Tulokset otetaan huomioon jatkosuunnittelussa. Luonnon ydinalue -nimitys kuvaa alueen laajuutta eikä yksinään kerro alueen ekosysteemitarjonnan merkitystä. Luonnon ydinalueita ovat sellaiset metsäalueet, joiden ytimen pinta-ala on vähintään 100 ha, kun niiden 250 m leveä reunavyöhyke on poistettu. Alueita vertailtaessa on huomioitu alueen haitallisuus tai vähiten haittaavuus ydinalueiden, toiminnallisen kytkeytyneisyyden ja kaikkien ekosysteemipalveluiden tarjoamisen kannalta.</p>

<p>Maakuntakaavan muutoksessa tulee huomioida, että maakuntakaavassa on kokonaisuutena riittävästi virkistykseen soveltuvia alueita. <i>Hämeen ELY-keskus</i></p>	<p>Jätteenkäsittelyalueiden vaihtoehdot eivät sijaitse maakuntakaavan virkistysalueilla tai niiden läheisyydessä ja niin ollen maakunnalliseen tai seudulliseen käyttöön varatut alueet eivät ole pienemässä tulevaisuudessa. Tavallisessa maa- ja metsätalouskäytössä, jokamiehen oikeuksilla käytössä olevat alueet pienevät kaikissa vaihtoehdoissa, kun ne poistuvat jokamiehen käytöstä.</p>
<p>Kiinteistöjen arvo Kiinteistöjen arvo laskee <i>MTK Hollola</i></p>	<p>Maakuntakaavassa ei oteta kantaa kiinteistöjen arvoihin.</p>
<p>Ympäristöhäiriöt</p>	
<p>Yleistä Terveysturvallisuuden kannalta keskeisimpiä haittoja tulisi huomioida (kokonaismelu, pöly ja värinä) asutuksen lisäksi erityisherkkiin kohteisiin kuten koulut, päiväkodit ja hoitolaitokset. Haittojen ehkäisy tulisi suunnitella jo kaavoitusvaiheessa. <i>Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä</i></p> <p>Haittavaikutuksia ihmisten heikentyvään elinympäristöön ei ole selvitetty YVA-selvityksessä. Vallitsevien tuulien haittavaikutukset eivät näy mallinuksissa koskien Hollolan kuntakeskusta. <i>Hollolan ympäristöyhdistys</i></p>	<p>Kaikkien vaihtoehtojen osalta syntyy pöly-, melu- ja päästöhaittoja. Yksityiskohtaisemmassa jatkosuunnittelussa otetaan huomioon niiden tekniset hallintamahdollisuudet kulloisienkin ohjeiden ja lupaedellytysten mukaisesti. Eri käyttötarkoitusta palveleville rakennuksille ja toiminnoille on erilaisia ohjearvomääräyksiä, jotka huomioidaan kaupungin tai kunnan myöntämässä rakennusluvissa tai ympäristöviranomaisten luvissa.</p> <p>Ilmanlaatuselvitykset ja mallinnukset on tehty YVA-selostuksen puitteissa ja asiasta on oltu yhteydessä ELY -keskukseen, jotta ELY -keskus, joka on YVA -lain tarkoittama yhteysviranomaisena voi ottaa nostamansa asiat esille antaessaan YVA-selostuksesta perustellun päätelmänsä.</p> <p>Ihmisten elinolojen ja elinympäristön turvaamiseksi vaihemaakuntakaavassa voidaan antaa yksityiskohtaisempaa suunnittelua koskevia määräyksiä. Maakuntakaavan määräyksillä pyritään estämään ympäristöhäiriöiden siirtyminen herkkiin toimintaympäristöihin kuten asuminen ja julkiset palvelut. Maakuntakaavassa voidaan määrätä ympäristöhäiriöiden syntymisen estäminen hoidettavaksi esimerkiksi teknisillä ratkaisuin ja/tai riittävien suoja-alueiden osoittamisvaateella.</p> <p>Haitallisia vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen on selvitetty sosiaalisten vaikutusten, ilmanlaadun, melun, värinän, maiseman, kulttuuriympäristöjen ja liikenteen osalta. Pöly- ja hajupäästöjä mallinnetaan, jotta saadaan luotettavampi kuva päästöjen leviämisestä. Mallinnuksessa on huomioitu säätiedot, maastonmuodot sekä päästölähteistä aiheutuvat päästöt. Saatuja pölymallinnuksen tuloksia verrataan ilmanlaadun ohje- ja raja-arvoihin. Hajumallinnuksessa käytetään VTT:n ohjearvosuosituksia. Hajuhaitaksi on määritelty yhteysviranomaisen ohjelmalausannon perusteella ohjearvosta tehtyä hyvin tiukkaa tulkintaa.</p> <p>Ihmisten elinolojen ja elinympäristön turvaamiseksi maakuntakaavassa voidaan tarvittaessa suunnitellumääräyksin ja karttamerkinnöin estää tai rajoittaa haitallisia ympäristövaikutuksia. Maakuntakaavan määräykset ja merkinnät tulee ottaa huomioon yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.</p>

<p>Melu Melun kokonaisarviointi on tulkittu väärin tekstistä vaihtoehtojen kohdekorteilla. <i>Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä</i></p> <p>Mallinnuksessa on huomioitava ihmisen elinympäristöön kohdistuva melun kokonaisuus. Huomioitava on myös raideliikenteen ja moottoritien melu. <i>Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä</i></p> <p>VE1 alueen kohdalla enemmän haittoja meluun ja ilmanlaatuun kuin VE4 alueella. <i>Päijät-Hämeen yrittäjät</i></p>	<p>Melumallinnus on tehty YVA-selostuksen osana ja asiasta on oltu yhteydessä ELY -keskukseen, jotta ELY -keskus, joka on YVA-lain tarkoittama yhteysviranomaisena voi ottaa nostamansa asiat esille antaessaan YVA-selostuksesta perustellun päätelmänsä.</p> <p>Meluselvityksessä on todettu, että moottoritien vierellä olevien sijaintivaihtoehtojen, Marjasuo VE2 ja Loukkaanmäki VE4, melutasot kasvavat muiden melua aiheuttavien toimintojen kanssa. Jätteenkäsittelyalue ei kuitenkaan aiheuta merkittävää muutosta näille alueille, joilla melun ohjearvot ylittyvät jo nyt. Marjasuon VE2 kierrätyskeskuksen toiminnoilla ei ole vaikutusta Vanhan Helsingintien liikennemeluun, sillä jätteenkäsittelyalueen liikenteen on oletettu suuntautuvan uutta tielinjaa pitkin moottoritielelle.</p> <p>Meluselvitykset tulee tehdä erikseen erityyppisille melulähteille. Tämän vuoksi kokonaisuus melua ei voida huomioida raideliikenteen osalta.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
LIKKUMINEN JA LOGISTIIKKA	
<p>Liikenne Liikenteen tarkastelua tulee täydentää. Kaavatyössä on arvioitava lisääntyvän liikenteen aiheuttamat parantamistarpeet ja uudet tieyhteydet sekä vaikutukset liikenneturvallisuuteen ja liikenteen sujuvuuteen. Pääväylien (valtatiet 4 ja 12) toimivuus, turvallisuus ja pitkämatkaisen liikenteen hyvä ja tasainen matkanopeus tulee taata. Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida liikenteen yhteisvaikutukset myös maakuntakaavassa ja Hengan yleiskaavassa osoitettujen kaupan alueiden osalta (VE2). Säävutettavuutta myös kestäväillä kulkutavoilla tulee tarkastella. <i>Hämeen ELY-keskus, Väylävirasto</i> Maakuntakaavassa tulee huomioida käynnissä oleva sijaintivaihtoehtojen toteutettavuusselvitys. <i>Ladec</i></p>	<p>Liikenteen suuntautuminen edellyttää jatkoselvitystä ennen maakuntakaavoituksen etenemistä. Yksityiskohtaisemmat suunnitelmat liittymistä ja tieverkon parantamistoimenpiteistä tehdään tarkemman suunnittelun yhteydessä. Maakuntakaavalla ratkaistaan vähintään seudulliset tarpeet yleispiirteisellä tasolla. Ladecin toimeksiannosta arvioidaan parhaillaan sijaintipaikkojen liiketoiminnallista toteutettavuutta omana selvityksenään. Arvioinnissa tarkennetaan mm. vaihtoehtoisten alueiden liikenneyhteyksien ja materiaalivirtojen tarkastelua. Selvityksen tulokset huomioidaan jatkosuunnitteluun valittavan alueen valinnassa.</p>

<p>Uusi tieyhteys Tuuliharjan palvelualueelta maantielle 140 ei perustu maantieverkolliseen tarpeeseen. Tuuliharjan palvelualueen merkitys raskaan liikenteen taukopaikkana ja sen jatkokehittäminen tulee turvata. <i>Hämeen ELY-keskus, Väylävirasto</i> VE2 alueen kehittyminen tukeutuu tieliikenneyhteystarpeen toteutumiseen valtatielle 4. <i>Uudenmaan liitto</i></p> <p>Kerava-Lahti radalla on varaus kahdelle lisäraiteelle (VE2). <i>Väylävirasto</i></p> <p>VE1 alue toteutuessaan kasvattanee liikennemäärää kantatiellä 54 ja lisää pääväylän kehittämisen tärkeyttä. <i>Hausjärven kunta</i></p> <p>VE4 toteuttamiskelpoisin, koska tieyhteydet valmiiksi hyvät. <i>Päijät-Hämeen yrittäjät</i></p> <p>Alueet ovat liikenteen kannalta huonoja. <i>Suomen luonnonsuojeluliitto, Uudenmaan piiri</i></p>	<p>Päijät-Hämeen lainvoimaisessa maakuntakaavassa yhteys Tuuliharjan ja maantien 140 välillä on nähty seudullisesti merkittävänä ja siten osoitettu yhteystarpeena. Liikennevirasto on Päijät-Hämeen maakuntakaavaa 2014 koskevassa puuttumisharkinnassaan 3.1.2017 kytkenyt Tuuliharjan eritasoliittymän avaamisen seudulliselle liikenteelle siihen, että valtatie 4:n ja maantien 140 välille on toteutettu tieyhteys ja Hennan teollisuus- ja varastoalueen toteutuminen käynnistynyt. Tieyhteyden suunnittelu on käynnissä ja asia ratkeaa Orimattilan kaupungin ja Uudenmaan ELYn välillä.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Alueiden valintaan johtaneissa aiemmissa selvitysvaiheissa on etsitty alueita, jotka ovat hyvin saavutettavissa päätieverkolta. Toteutuessaan uusi kierrätysalue lisää liikennettä ja tarkemmassa suunnittelussa tulee suunniteltavaksi myös lisääntyvän liikenteen vaatimat toimenpidetarpeet tie- ja katuverkolla, jotta liikenne olisi turvallista ja sujuvaa.</p>
<p>Logistinen sijainti, saavutettavuus Logistinen sijainti ja saavutettavuus ovat tärkeitä sijaintipaikan valinnassa. <i>Lahden kaupunki</i></p> <p>Alueen sijaintipaikan valinnassa tulee logistiselle sijainnille antaa erityinen painoarvo sekä huomioida alueen toteutettavuus infrarakentamisen näkökulmasta. <i>Ladec</i></p> <p>VE2 ja VE4 soveltuvat pelastustoimen saavutettavuuden</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>

<p>mukaan huonosti jätteenkäsittelyalueeksi paloaseman sijainnin vuoksi. Saavutettavuuden kannalta VE1 on soveltuvin. Huomioitava liikennejärjestelyjen ja tiestön suunnittelussa saavutettavuus raskailla ajoneuvoilla. <i>Päijät-Hämeen pelastuslaitos</i></p>	
<p>Taloudellisuus Alueiden vertailu ei sisällä kuljetuskustannusten vertailua. <i>Hämeen liitto</i></p>	<p>Ladecin toimeksiannosta arvioidaan parhaillaan sijaintipaikkojen liiketoiminnallista toteutettavuutta omana selvityksenään. Arvioinnissa tarkennetaan mm. materiaalivirtojen kuljetuskustannuksia. Selvityksen tulokset huomioidaan jatkosuunnitteluun valittavan alueen valinnassa.</p>
<p>Ilmastovaikutukset Vaihtoehtojen ilmastovaikutuksia ja niiden vertailua esitetään täydennettäväksi. <i>Hämeen ELY-keskus</i> Maakuntakaavassa ei ole esitetty laskelmia jätekeskuksen vaikutuksista hiilidioksidipäästöjen lisääjänä. <i>Salpausselän luonnonystävät</i></p>	<p>Paikallisesti uusi jätteenkäsittelyalue epäilemättä lisää mm. hiilidioksidipäästöjä. Kokonaisuutena kierrätyspuiston tavoitteena on kuitenkin edistää kiertotaloutta ja vähentää neitseellisten luonnonvarojen käyttöä. Täydennetään asiaa jatkosuunnittelussa.</p>
ELINKEINOT	
<p>Elinkeinoelämä, työpaikat Vaihtoehtojen vertailussa esitetyt arvioidut työpaikamäärät poikkeavat huomattavasti toisistaan. Työpaikkojen määrän arvioinnin kriteerit esitetään täydennettäväksi kaava-aineistoon. <i>Hämeen ELY-keskus</i></p> <p>Kiertotalous on kasvua ja tärkeää saada omaan maakuntaan. Alueen tulee olla yrityksiä houkutteleva. Tuetaan keskitettyä ratkaisua. <i>Hollolan kunta, Lahden kaupunki, Orimattilan kaupunki, Päijät-Hämeen jätehuolto</i></p> <p>Sijainnilla on keskeinen merkitys yritysten sijoittumiseen ja työpaikkojen syntyyn. <i>Hämeen ELY-keskus</i></p>	<p>Vaihtoehtojen vertailussa on arvioitu jätteenkäsittelyalueiden työpaikkojen enimmäismäärää Kujalan jätteenkäsittelyalueen työpaikkaväljyyteen ja aluerajauksiin suhteuttaen. Yleisellä tasolla kiertotaloustyöpaikan on arvioitu tuovan n. 2,5 työpaikkaa sivuvaikutuksena. Työpaikkojen laskennalliseen määrään vaikuttaa oleellisesti alueen pinta-ala. Kaavaselostusta täydennetään työpaikkojen määrän arvioinnin kriteereillä.</p> <p>Merkitään tiedoksi. Kiertotalouden edistäminen on myös maakuntastrategian mukaista.</p> <p>Yritysten sijoittumiseen vaikuttaa oleellisesti alueiden hyvä sijainti ja saavutettavuus. Elinkeino toimintojen sijoittuminen hyvin saavutettaville alueille edistää työvoiman saatavuutta ja helpottaa sen liikkuvuutta. Jätteenkäsittelyalueen kiertotaloutta palvelevat erilaiset toiminnot edellyttävät kuljetuksia, jolloin aluetta lähellä olevat hyvät tieyhteydet ovat merkityksellisiä.</p>

<p>VE1 on Hollolan paras asutuksen ja kaupan toimijoiden laajentua. <i>MTK Hollola</i></p> <p>Lahden eteläisen kehätien länsipuolinen alue on lähtökohtaisesti osoitettu yritystoiminnalle. <i>Hollolan kunta</i></p> <p>Minkälaisia työpaikkoja tuo alueelle vaaralliset jätteet sekä kierrätykseen kelpaamattomat maa-ainekset? <i>MTK Hollola</i></p> <p>Kaavasuunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida, että tulevaisuuden kiertotalousliiketoiminnassa suurin kasvu tulee tapahtumaan jäteraaka-aineen laitosmaisessa jatkojalostuksessa ja lopputuotteiden teollisen mittakaavan valmistuksessa. <i>Ladec</i></p> <p>VE3 sijainniltaan syrjässä, ei houkuttele yrityksiä <i>Orimattilan kaupunki</i></p> <p>Elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kannalta soveltuvimpia alueita VE4 ja VE1. <i>Päijät-Hämeen yrittäjät</i></p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Kierrätystoiminta on elinkeinotoimintaa. Jätteenkäsittelyn toiminnalla voi olla myös synergia- ja kasaumahyötyjä kierrätyksen sivuvirtoihin useille erilaisille yritystoiminnoille.</p> <p>Maakuntakaavalla mahdollistetaan erilaisien toimintojen sijoittuminen alueille, mutta maakuntakaavalla ei voida osoittaa eikä ratkaista millaisia työpaikkoja eri toimialat mahdollistavat. Uudet kehitettävät toimintamallit ja kehityshankkeet voivat lisätä erikokoisten yritysten mahdollisuuksia edistää kiertotaloutta.</p> <p>Kiertotalous on kehittyvä toimiala, jossa sitä tukevat toiminnot lisäävät yhteistyötä. Kasvu voi olla suurta tulevaisuudessa nimenomaan jätemateriaalin jatkojalostuksessa. Maakuntakaavan selostusta on perusteltua täydentää arviolla kiertotalousliiketoiminnan kasvun suuntautumisesta.</p> <p>Ladecin toimeksiannosta arvioidaan parhaillaan sijaintipaikkojen liiketoiminnallista toteutettavuutta omana selvityksenään. Arvioinnissa tarkastellaan mm. vaihtoehtoisten alueiden sijaintia suhteessa keskeisiin tuleviin ja lähteviin tavaravirtoihin, liikenneyhteyksiä, muiden logistiikkatoimintojen läheisyyttä ja synergiamahdollisuuksia, rakentamiskustannuksia sekä liitettävyyttä kunnallistekniikkaan. Selvityksen tulokset huomioidaan jatkosuunnitteluun valittavan alueen valinnassa.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
YHDYSKUNTA- JA ENERGIATALOUS	
<p>Yhdyskuntatalous Yhdyskuntataloudellisten vaikutusten vertailua tulee täydentää kaavaselostukseen. On myös selvitettävä, kenen toteutettavaksi kaava ja sen edellyttämät toimenpiteet</p>	<p>Ladecin toimeksiannosta arvioidaan parhaillaan sijaintipaikkojen liiketoiminnallista toteutettavuutta omana selvityksenään. Arvioinnissa tarkastellaan mm. vaihtoehtoisten alueiden sijaintia suhteessa keskeisiin tuleviin ja lähteviin tavaravirtoihin, liikenneyhteyksiä, muiden</p>

<p>kuuluvat. <i>Hämeen ELY-keskus, Väylävirasto</i></p>	<p>logistiikkatoimintojen läheisyyttä ja synergiamahdollisuuksia, rakentamiskustannuksia sekä liitettävyyttä kunnallistekniikkaan. Selvityksen tulokset huomioidaan jatkosuunnitteluun valittavan alueen valinnassa.</p>
LUONNON MONIMUOTOISUUS JA LUONNONVARAT	
<p>Luonnon ydinalue Alueiden sijaitseminen luonnon ydinalueella katsotaan ongelmaiseksi asiaksi viherrakenteen, luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalveluiden kannalta. <i>Suomen Luonnonsuojeluliitto, Uudenmaan piiri ja Hollolan ympäristöyhdistys, Hämeen ELY-keskus, Päijät-Hämeen yrittäjät</i></p>	<p>Jätteenkäsittelyalueiden viherrakenteen kytkeytyneisyyttä, ekosysteemipalveluiden potentiaalista tarjontaa ja luonnon monimuotoisuutta on tarkasteltu ”Vuorovaikutus ja yhteiskehittäminen ekosysteemipalveluiden kartoittamisessa ja arvottamisessa Päijät-Hämeessä (PH-VEKOS)” -hankkeessa, joka oli koko maakunnan käsittävä. Siinä tarkasteltiin myös kierrätyspuistovaihtoehtojen suhteutusta viherrakenteeseen. Tulokset otetaan huomioon jatkosuunnittelussa. Luonnonydinalue -nimitys kuvaa alueen laajuutta eikä yksinään kerro alueen ekosysteemitarjonnan merkitystä. Luonnonydinalueita ovat sellaiset metsäalueet, joiden ytimen pinta-ala on vähintään 100ha, kun niiden 250 m leveä reunavyöhyke on poistettu. Alueita vertailtaessa on huomioitu alueen haitallisuus tai vähiten haittaavuus ydinalueiden, toiminnallisen kytkeytyneisyyden ja kaikkien ekosysteemipalveluiden tarjoamisen kannalta.</p>
<p>Viheryhteydet, ekologiset reitit/ verkosto VE1 viheryhteys on vaarassa katketa. VE1 alueella on todennäköisesti merkittäviä heikentäviä vaikutuksia maakunnallisesti arvokkaaseen Koivusillanjokeen ympäristöineen sekä maakuntakaavassa osoitettuun viheryhteystarpeeseen. <i>Hollolan ympäristöyhdistys, Hämeen ELY-keskus,</i></p>	<p>VE1 vaihtoehdon molemmin puolin on osoitettu YVA-selvityksen luontoselvityksessä viheryhteyden mahdollisuuksia sekä alueen itäpuolella (Koivusillanjoki) että länsipuolella. Koivusillanjoki on tunnistettu arvokkaana ympäristönä. Se sijaitsee hankealueen läheisyydessä, mutta ei kuitenkaan itse hankealueella. Viheryhteystarve maakuntakaavassa osoittaa viheryhteyden tarvetta, mutta ei sen tarkkaa sijaintia. Viheryhteyden tarve otetaan jatkotyössä huomioon. Kaikkien vaihtoehtoalueiden viheryhteyksiä on tarkasteltu YVA-selostukseen liittyvässä luontoselvityksessä.</p>
<p>Luontoarvot Katsotaan, että YVAN luontoselvitys vähättelee luontoarvoja VE1 alueen kohdalla ja mainitaan Koivusillanjoki ja Melkkaanoja. <i>Hollolan ympäristöyhdistys</i></p>	<p>YVA-selostuksen liitteeksi on tehty luontoselvitys, jossa Koivusillanjoki on mainittu useassa kohdassa erilaisten lajien tai luontoympäristöjen yhteydessä. Koivusillanjoki ei sijaitse hankealueella, mutta on sen itäreunalla. Melkkaanoja on myös nostettu esiin eri yhteyksissä ja todettu sen olevan Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö ja se on luokiteltu paikallisesti arvokkaaksi kohteeksi. Melkkaanoja koukkaa noin 35-40 metriä hankealueen sisäpuolelle, mutta on muutoin hankealueen ulkopuolella. Hämeen ELY-keskus antaa YVA-selostuksen riittävydestä liitteinen päätelmän, joka huomioidaan maakuntakaavan jatkosuunnittelussa.</p>
<p>Uhanlaiset lajit, eläinlajit Mainitaan liito-orava, saukko ja taimen <i>Hollolan ympäristöyhdistys, Lahden kaupunki</i></p>	<p>YVA-selostuksen liitteenä olevassa luontoselvityksessä ja metsäkanalintuselvityksessä on käsitelty lausunnoissa mainittuja lajeja ja eläimiä, eikä niiden suhteen ole ilmaantunut ehdottomia rajoituksia, jotka estäisivät jatkosuunnittelua joltakin alueelta. Hämeen ELY-keskus antaa YVA-selostuksen riittävydestä liitteinen päätelmän, joka huomioidaan maakuntakaavan</p>

	jatkosuunnittelussa.
Vesialueet VE2 Marjasuon aluevaihtoehdon osalta hule- ja valumavedet ja valuma-alueiden muutokset ovat suuri riski Tekemäjärven luonnolle ja eliöstölle. <i>Hämeen ELY -keskus, Salpausselän luonnonystävät</i> Alueet ovat vesistöjen kannalta huonoja. <i>Suomen luonnonsuojeluliitto, Uudenmaan piiri</i>	VE2 Marjasuon vesien luontainen valumasuunta on Tekemäjärveen. YVA-selostuksessa on todettu, että suunnitelman mukaan hulevedet on tarkoitus johtaa Levonojaan Tekemäjärven sijaan. Tällöin luonnonsuojelualueelle ei kohdistu toiminnan aikaisia vesistövaikutuksia. Marjasuon hulevesien kasvun suuri prosentuaalinen nousu nykytilaan verrattuna otetaan huomioon. Vesistöihin liittyen hule- ja valumavesiin liittyviä ongelmia on tunnistettu ja ne huomioidaan jatkosuunnittelussa ja niiden tekniseen hallintaan kiinnitetään huomiota.
KULTTUURIPERINTÖ JA MAISEMA	
Kulttuuriperintö Kiinteät muinaismuistot on otettava huomioon jatkosuunnittelussa. <i>Lahden kaupunginmuseo</i>	Kiinteät muinaisjäännökset otetaan huomioon jatkosuunnittelussa. Arkeologisessa selvityksessä on löytynyt kiinteitä muinaisjäännöksiä 2 kpl, rajapyykki ja hiilimiilu. Ne sijaitsevat VE 1 vaihtoehdon reuna-alueelta Koivusillanjoen suunnalta ja ne otetaan huomioon vaadittavine suoja-alueineen.
Maisema Maiseman arvioinnin hankaluus ja epävarmuus <i>Lahden kaupunginmuseo</i> VE1 maisemallisesti arvokasta peltoaluetta. <i>MTK Hollola</i>	Maisemavaikutusten arviointia hankaloittaa alueiden rakennelmien ja toimintaympäristön visuaalisuuden puute, koska niitä ei ole vielä suunniteltukaan. Sijainnista huolimatta samat toiminnot kuitenkin tulisivat joka alueelle. Jokaiselle hankealueelle on tehty YVA-menettelyn aikana layoutit toimintojen yleispiirteisestä sijoittumisesta. Layoutien tavoitteena on ollut päästä kiinni mm. maisemavaikutuksiin. Maisemavaikutuksia on tutkittu YVA-selostuksen ”Havainnollistaminen ” -selvityksessä, jossa esitettiin eri vaihtoehtojen kuviteltuja näkemyksiä. Vaihtoehtoalueilla ei ole valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.
YHDYSKUNTATEKNINEN HUOLTO	
Hulevedet	Päijät-Hämeen liitto on kiinnittänyt pintavesi- ja hulevesikysymyksiin huomiota myös omassa lausunnossaan ELY -keskukselle YVA-selostuksesta ja asia otetaan huomioon jatkotyössä. Hule- ja tulvavedet ja niiden hallinta ovat olleet esillä erityisesti VE2 Marjasuohon liittyen, Möllinojan, Avijoen ja Luhdanjoen osalta sekä VE4 Loukkaanmäen osalta Puujoki on ollut esillä ja lisäksi VE3 Matomäen osalta Kuivannonjoki ja Kuivannon kylän vedenottamon suhde tulvariskialueisiin on ollut esillä. Hulevesien tarkasteluissa on noussut esiin, että hulevesien lisäys on prosentuaalisesti suurin, noin 65 % Marjasuolla nykytilaan verrattuna vaikka se on kuutiomäärältään on pienin muihin verrattuna. Muissa vaihtoehdoissa prosentuaalinen lisäys nykytilaan on noin 20 % luokkaa. Yleisesti on ollut esillä ja tiedossa Porvoonjoen kapeus ja alavilla mailla sijainti ja tulviminen.
Vedenottamot VE3:n alapuolisilla alueilla tulva-alueilla sijaitsee	Kuivannon kylän vedenottamon suhde tulvariskialueisiin on ollut esillä ja huomioidaan

<p>Kuivannon taajaman vedenhankinnan kannalta tärkeä vedenottamo. <i>Salpausselän luonnonystävät</i></p>	<p>jatkosuunnittelussa.</p>
<p>Teknisen huollon verkostot Jatkoselvityksissä tulisi huomioida myös nykyisen verkoston päivitystarpeet, jätevedenpuhdistamoiden kapasiteetti ja häiriöherkkyys sekä vertailukelpoinen hinta-arvio toteutukselle. <i>Hollolan kunta, Orimattilan kaupunki</i> Alueella on turvattu sammutusveden saatavuus (VE2, VE3 ja VE4 huono saatavuus, VE1 paras saatavuus) ja huomioitava mahdollisesta onnettomuudesta johtuvien sammutusvesien ohjaaminen ja kokoaminen. <i>Päijät-Hämeen pelastuslaitos</i></p>	<p>Alueen toteuttaminen vaatii huolellisen teknisen huollon, kuten vesihuollon suunnittelun. Kukin alue tarvitsee toteutuakseen kunnallistekniikan laajentamista ja tässä yhteydessä tulee huomioitavaksi riittävä puhtaan veden ja jäteveden kapasiteetti myös poikkeustilanteessa. Maakuntakaavatasolla voidaan esittää tarvittavat yhteystarpeet ja uudet yhteydet teknisen huollon verkostoihin sekä antaa tarvittavat kaavamääräykset. Kustannuksista voidaan esittää ainoastaan karkeita arvioita. Jätteen loppusijoitusalueiden rakentamista ohjaa kaatopaikka-asetus (331/2013), joka edellyttää loppusijoitusalueelta mm. tiivistä pohjaa sekä kaatopaikkavesien hallintaa ja käsittelyä. Kierrätyspuiston toiminnan on oltava asiaa koskevien säädösten mukaista.</p>
<p>Ylijäämämaat Ylijäämämaiden ja puhtaiden maa-ainesten loppusijoittaminen useammalle pienemmälle alueelle. <i>Hollolan kunta, Orimattilan kaupunki</i></p>	<p>Haasteena Päijät-Hämeessä on ollut löytää alueita maankaatopaikoille. Maa- ja kiviainesten käsittely Kujalan jätteenkäsittelyalueella päättyi 10 vuoden kuluessa. Myös Lahdessa sijaitseva Rälssin maan- ja lumenvastaanottoalue on täyttymässä. Uudella keskitetyllä ratkaisulla on hyvät edellytykset vastata ylijäämämaiden hyötykäytön kehittymiseen tulevaisuudessa. Merkitykseltään seudullista vähäisempien maa-ainesten vastaanottoalueiden sijoittuminen ratkaistaan kuntien kaavoituksella, ei maakuntakaavalla.</p>
MUUTA	
<p>Ei lausuntoa tai ei huomautettavaa <i>Asikkalan kunta, Hämeenlinnan kaupunki, Kymenlaakson liitto, Lahti Energia Oy, Museovirasto, Mäntsälän kunta, Pirkanmaan liitto, Tukes, ympäristöministeriö</i></p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

**PÄIJÄT-HÄMEEN KIERTOTALOUTTA PALVELEVAN JÄTTEENKÄSITTELYALUEEN VAIHEMAAKUNTAKAAVA
VALMISTELUVAIHEEN MIELIPITEIDEN VASTINEET AIHEALUEITTAIN**

PALAUTE AIHEALUEITTAIN	VASTINE
VAIHEMAAKUNTAKAAVAN SELOSTUS, YVA-SELOSTUS	
<p>YVA-selostus YVA-selostus on puutteellinen/virheellinen/vähättelevä; ympäristöasiat, asuminen, louhinnan vaikutukset, vaarallisten jätteiden sijoitus, ilmastonmuutos, pohjavesiriskit, maisema, suojavyöhyke, elinkeinot <i>Mielipide 3, 7, 11, 12, 14, 17, 20, 23, 24</i> Luontoselvitykset ovat puutteelliset. <i>Mielipide 6</i> YVA-selostuksessa ei avata, mihin sijoitetaan yhdyskuntajäte ja biojäte Kujalan täytyessä. <i>Mielipide 20</i></p>	<p>Jätteenkäsittelyalueen sijaintivaihtoehtojen ympäristövaikutuksia on arvioitu YVA-menettelyssä ja YVA-selostus on keskeinen vaihemaakuntakaavan tausta-aineisto. Hämeen ELY-keskus antaa YVA-selostuksen riittävydestä liitteineen perustellun päätelmän, joka huomioidaan maakuntakaavan jatkosuunnittelussa. Kotitalouksien tuottaman yhdyskuntajätteen, mukaan lukien biojätteen, käsittely jatkuu Kujalassa. Yhdyskuntajätteen käsittelyyn Kujalan jätekeskuksen alue on riittävä ja toimiva pitkälle tulevaisuuteen: myös jatkossa PHJ käsittelee kotitalouksien jätteet Kujalassa. Uutta jätteenkäsittelyaluetta etsitään elinkeinoelämän tarpeisiin.</p>
<p>Ylijäämämaat Maa-ainekset tulisi käsitellä paikallisesti, ei yhdellä isolla alueella. Tulisi huomioida v. 2013 tehty selvitys ylijäämämaiden sijoittelun suunnittelusta. <i>Mielipiteet 23, 26</i></p> <p>Tuhkan käytön monipuolistamisen arviointia olisi hyvä tehdä. <i>Mielipide 22</i></p>	<p>Haasteena Päijät-Hämeessä on ollut löytää alueita maankaatopaikoille. Maa- ja kiviainesten käsittely Kujalan jätteenkäsittelyalueella päättyy 10 vuoden kuluessa. Myös Lahdessa sijaitseva Rälssin maan- ja lumenvastaanottoalue on täyttymässä. Merkitykseltään seudullista vähäisempien maa-ainesten vastaanottoalueiden sijoittuminen ratkaistaan kuntien kaavoituksella, ei maakuntakaavalla. Lahden seudun maa-aineishuoltoa, sisältäen ylijäämämaiden käsittelyn, on selvitetty viimeksi 2017, jolloin selvitettiin askelmerkkejä maa-aineisstrategian laatimiseksi. Tavoitteena on luonnonvarojen resurssiviisas käyttö, jolloin maanvastaanottoaikojen tarve olisi mahdollisimman vähäinen. Tällaisten toimintamallien käyttöönottoon ja toteuttamiseen kuluu oma aikansa. Uudella keskitetyllä ratkaisulla on hyvät edellytykset vastata ylijäämämaiden hyötykäytön kehittämiseen tulevaisuudessa.</p> <p>Tuhkat ovat yksi kierrätyspuistossa käsiteltävä ja loppusijoitettava jätelaji. Pysyviin ja tavanomaisiin jätteisiin luettavia tuhkia hyödynnetään kierrätyspuiston alueen rakentamisessa ja tuhkien hyötykäytön oletetaan kehittyvän nykyisestä. Vaarallisiksi jätteiksi luettavat tuhkat on suunniteltu loppusijoitettavaksi.</p>
ALUE- JA YHDYSKUNTARAKENNE	
Uuden jätteenkäsittelyalueen tarve	

<p>Aluetta ei suunnitella vain Lahden seudun jätteille, vaan koko Etelä-Suomen tai laajempiinkin tarpeisiin. Onko Päijät-Hämeessä tarvetta esitetulle kierrätyspuistolle? <i>Mielipide 6, 12, 19, 22</i></p> <p>Loukkaanmäessä on voimassa osayleiskaava, joka kieltää maa-ainesten ottamisen. Suunniteltu toiminta on kaavanvastaista. <i>Mielipide 20</i></p> <p>Nyt käsittelyssä oleva kierrätyspuistotoiminta ei vahvista Päijät-Hämeen maakunnassa elinvoimaa vihreän talouden toimeenpanossa. <i>Mielipide 22</i></p> <p>Vaihtoehtona ei ole esitetty kierrätyspuistoa, jossa ei ole loppusijoittamista. <i>Mielipide 22</i></p>	<p>Kaikkea Päijät-Hämeessä tuotettua jätettä ei nykyisinkään käsitellä tai loppusijoiteta Päijät-Hämeessä ja joidenkin jäteluokkien osalta loppusijoituksen kapasiteetti on täyttymässä. Nykyisten alueiden täytyessä ja käsittelytarpeen kasvaessa jätteiden käsittely maakunnassa hajaantuu eri puolille ja jätteiden kuljettaminen käsiteltäväksi ja loppusijoitettavaksi maakunnan ulkopuolelle lisääntyy. Joidenkin jätteiden käsittely ja loppusijoitus vaikeutuisi oleellisesti. Toimintojen hajautuessa myös haitalliset vaikutukset hajautuvat ja haittoja on haastavampi hallita, minkä perusteella uusi jätteenkäsittelyalue on tarpeen.</p> <p>Yhdyskuntarakenteen muutoksia varten laaditaan eri tasoisia kaavoja. Kuntakaavoja ovat yleis- ja asemakaavat. Tällainen muutos voi koskettaa myös Loukkaanmäen aluetta, jos kunta näkee sen tarpeelliseksi. Kaavan muutos perustuu selvityksiin ja ylempiasteiseen kaavaan. Osayleiskaavan muutoksen laatimista ohjaa tällöin maakuntakaava.</p> <p>Kiertotalouden edistäminen vahvistaa maakunnan elinvoimaa, sillä jätteitä hyödyntävät yritykset tuottavat kuluttajille ja/tai muille yrityksille vastuullisesti uusiokäytettyjä materiaaleja. Yritykset huomioivat ilmastonmuutoksen yhä enenevässä määrin liiketoiminnassaan osin siksi, että kuluttajat vaativat vastuunkantoa. Maakuntastrategiassa kiertotalous on valittu yhdeksi älykkään erikoistumisen kärjeksi ja visiona on, että vuonna 2030 Päijät-Häme on resursseja hukkaamaton menestyjä. Jätteenkäsittelyalueen vaihemaakuntakaava toteuttaa maakunnan strategiaa.</p> <p>Loppusijoittaminen on osa kierrätyspuiston toimintaa. Jätteiden kuljettamisen näkökulmasta on perusteltua käsitellä ja loppusijoittaa jätemateriaaleja samassa paikassa.</p>
ELINOLOT JA ELINYMPÄRISTÖ	
<p>Yleistä (myös ympäristöhaitat, geologia, kaivovesi) Räjätystyöt voi aiheuttaa sortumisvaaraa. Louhinnat saattavat heikentää tai ehdyttää kaivot. <i>Mielipide 25, Mielipide 17</i></p> <p>Hollolan kunta kaavoittaa omakotitontteja kilometrin päähän VE1 alueesta. Alue vaikuttaisi negatiivisesti</p>	<p>Kaivoista on oltu huolissaan. Selvitysten mukaan vaikutukset talousvesikaivoihin riippuvat louhittavan alueen ja kaivon etäisyydestä. Mikäli kallioperä on rikkonainen ja kallioperän ja kaivon välillä on hydrogeologinen yhteys tai jos louhinta ulotetaan talousvesikaivon vedenpinnan tason alapuolelle voi kaivot kuivua ja niiden veden laatu heikentyä. Yleisellä aluevalintaan vaikuttavalla tasolla on merkitystä sillä, että miten paljon vaihtoehtoalueelle sijoittuu talouksia ja miten niiden vesihuolto perustuu omaan kaivoon.</p> <p>Geologisista asioista johtuvien räjäytystöiden toteuttamiseen ei oteta maakuntakaavassa kantaa.</p> <p>Tarkastelun alla olevien alueiden nykyiset tai suunnitellut maankäyttötarkoitukset joko tukivat tai estivät jätteenkäsittelyalueen sijaintivaihtoehdon ehdottamista alueelle. Tällöin reunaehtoihin</p>

<p>Salpakankaan asumisviihtyvyyteen, asuntojen myyntiarvoon, turvalliseen ja viihtyisään asumiseen. <i>Mielipide 2, 14, 15, 25</i></p> <p>VE4 alueen 500 metrin sisällä on vakituista ja loma-asumista, 3000 m sisällä on päiväkotia. <i>Mielipide 3</i></p> <p>Vaikutukset asutukseen, virkistykseen ja viihtyvyyteen ovat suurimmat VE1 alueella <i>Mielipide 1, 11, 15, 19, 25</i></p> <p>Liian lähellä asutusta ja julkisia palveluja (VE1). <i>Mielipide 13, 19, 14</i></p> <p>Louhinnan kesto on kohtuuton haitta asumiselle (VE4). <i>Mielipide 3, 26</i></p> <p>VE4 alueen kaikkia asukkaisiin vaikuttavia asioita ei ole tuotu vaihemaakuntakaavassa esille. <i>Mielipide 23</i></p> <p>Uusi alue sijoitettava jo ennestään saastuneelle alueelle. <i>Mielipide 15, 19</i></p> <p>Kierrätyspuistoon tulee kuluttajilta ja yrityksiltä alueelle kuulumattomia aineita, joilla kohonnut riski räjähdysiin, vuotoihin ja tulipaloihin. <i>Mielipide 13</i></p> <p>Kierrätyspuistolle määritellyt etäisyyskriteerit asutuksesta heikentävät alueiden elinvoimaa. <i>Mielipide 22</i></p>	<p>vaikuttivat myös suunniteltavana oleva asuminen ja muut olemassa olevat herkät toiminnot kuten esimerkiksi päiväkotitoiminta.</p> <p>Aluevaihtoehtojen vaikutukset ja sijaintivaihtoehtojen valinnat on arvioitu monipuolisesti niin asiantuntija-arvioina ja kohteiden arviointikriteereiden osalta kuin myös kestävän yhdyskuntarakenteen osalta.</p> <p>Ihmisten elinolojen ja elinympäristön turvaamiseksi maakuntakaavassa voidaan tarvittaessa suunnitelmääräyksiin ja karttamerkinnoihin estää tai rajoittaa haitallisia ympäristövaikutuksia. Maakuntakaavan määräykset ja merkinnät tulee ottaa huomioon yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.</p> <p>Alueen louhintatasot eivät ole vielä tarkemmin tiedossa. Jos Loukkaanmäen alue tulee olemaan Päijät-Hämeen uusi jätteenkäsittelyalue, rakentamisen aikaisen meluntorjunnan suunnittelu tulee olemaan hyvin tärkeää, että melutasot jäävät alle ohjearvojen.</p> <p>Jätteenkäsittelyalueen sijaintivaihtoehdon tarkentuessa tarkistetaan maakuntakaavan jatkosuunnittelussa myös vaikutukset asukkaiden, luonnon ja turvallisuuden suhteen.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Alueen sijoituspaikkavalintaan vaikuttavat myös pelastuslaitoksen toimintamahdollisuudet. Asia huomioidaan maakuntakaavan jatkosuunnittelussa.</p> <p>Kiertotaloutta palvelevan jätteenkäsittelyalueen vaihemaakuntakaavan alueelle ei sallita kotitalousjätteen eikä muunkaan biojätteen sijoittamista. Tämä voidaan osoittaa myös maakuntakaavan määräyksessä. Kujala tulee toimimaan tulevaisuudessakin yhdyskuntajätteen sijoituspaikkana.</p>
<p>Ympäristön voimavarat ja vetovoima</p> <p>Hennan alueen houkuttelevuus kärsii (VE2 ja VE4) <i>Mielipide 4, 5, 6</i></p>	<p>Ympäristön voimavara- ja vetovoimahaittoja pyritään minimoimaan lakien ja ohjearvojen lisäksi myös maakuntakaavamääräyksillä ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa aluekohtaisella</p>

<p>Kierrätyspuisto heikentää VE3 alueen houkuttelevuutta ihmisten elinoloihin ja ympäristöön. <i>Mielipide 24</i></p> <p>(VE2, VE4) alueen muu kehittyminen voi pysähtyä <i>Mielipide 6</i></p>	<p>suunnittelulla ja suoja-alueilla.</p> <p>Mahdolliset valitusprosessit voivat hidastaa alueen käyttösuunnitelmien toteutumista ja aiheuttaa epävarmuuden tunnetta.</p>
<p>Virkistys Luonnontilaisten virkistysalueiden säilyminen koetaan tärkeäksi ja niiden pienentymistä tai käyttömahdollisuuksien kaventumista pidetään huonona asiana. <i>Mielipide 11, 14, 15, 19, 23, 24, 25</i></p>	<p>Jätteenkäsittelyalueiden vaihtoehdot eivät sijaitse maakuntakaavan virkistysalueilla tai niiden läheisyydessä ja niin ollen maakunnalliseen tai seudulliseen käyttöön varatut alueet eivät ole pienemässä tulevaisuudessa. Tavallisessa maa- ja metsätalouskäytössä, jokamiehen oikeuksilla käytössä olevat alueet pienevät kaikissa vaihtoehdoissa kun ne poistuvat jokamiehen käytöstä.</p>
<p>Viihtyisyys Jätteenkäsittelyalueen läheisyyttä pidetään viihtyisyyttä vähentävänä tekijänä Mielipiteet 14, 15, 19</p>	<p>Viihtyisyyteen liittyviä mahdollisia haittoja pyritään minimoimaan lakien ja ohjeistusten lisäksi myös maakuntakaavamääräyksillä ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa aluekohtaisella suunnittelulla ja suoja-alueilla.</p>
<p>Suojavyöhyke Loukkaanmäen VE4 jätteenkäsittelyalueiden ympärillä tulisi olla riittävä metsäinen suojavyöhyke. <i>Mielipiteet 12, 20, 25</i></p> <p>Miksi suojaviheralueen sisälle rakennetaan jätteenkäsittelykeskuksen katuyhteys raskaalle liikenteelle? <i>Mielipide 14</i></p>	<p>Suojavyöhykkeen suurin merkitys on jätteenkäsittelyalueen reunavyöhykkeen sijoittuminen peltomaisemaan. Suojavyöhykkeellä kasvava puusto peittää näkymiä ja suojavyöhykkeiden peitteisyydellä on maisemavaikutusten kannalta suuri merkitys. Tarvittavat suojaetäisyydet tulee selvittää tarkemmin yksityiskohtaisessa suunnittelussa.</p> <p>Maakuntakaavassa voidaan osoittaa jätteenkäsittelyalueelle määräys, jolla ympäristöhäiriöt tulee huomioida yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa teknisin ratkaisuin ja/tai riittävin suoja-aluein.</p> <p>Lainvoimaisessa maakuntakaavassa alueelle on osoitettu vaihtoehtoinen tai ohjeellinen yhdystie tai katu. Alueella oleva lainvoimainen asemakaava toteuttaa tältä osin maakuntakaavaa, sillä yhteys on osoitettu myös asemakaavassa.</p>
<p>Alueen imago, kiinteistöjen arvo Jätteenkäsittelyalueen toteuttaminen aiheuttaa taloudellisia haittoja mm. pöly-, melu-, värinä- ja maisemahaittojen sekä mahdollisen imagon kautta <i>Mielipide 1, 13, 25</i> Kiinteistöjen arvo laskee. <i>Mielipide 2, 3, 6, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 25</i></p>	<p>Jätteenkäsittelyalueen vaihekaavan laadinnassa ei oteta kantaa kiinteistöjen arvoihin tai niiden lunastusasioihin eikä imagokysymyksiin. Imagoon mahdollisesti vaikuttavia ympäristöhaittoja pyritään minimoimaan lakien ja ohjeistusten lisäksi myös maakuntakaavamääräyksillä ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa aluekohtaisella suunnittelulla ja suoja-alueilla ja rakentamismääräyksillä.</p>
<p>Ympäristöhäiriöt Kehätien VE1 rakennusvaiheessa mittavia haittoja</p>	<p>Uuden alueen rakentaminen aiheuttaa haittoja lähiympäristöönsä. Haittoja voidaan kuitenkin</p>

<p>ympäristölle. <i>Mielipide 1, 14</i> VE1 haitalliset vaikutukset ulottuvat laajemmalle ympäristöön. <i>Mielipide 19</i> Rakennusvaiheen mittavat louhinta-, raivaus- ja muut perustamistyöt aiheuttavat hiili- ja muiden päästöjen lisäksi monenlaisia haittoja ympäristöön. <i>Mielipide 19</i> VE4 alueella on eniten kallion louhintaa ja sen vuoksi melu- ja pölyhaitta kestää pisimpään. <i>Mielipide 20</i></p> <p>VE1 YVA -kohteeseen ei ole osoitettu kotitalousjätettä ja biohajoavaa jätettä, mutta sen sijaan Kehätien sijaintivaihtoehdossa (287 ha) käsitellään useampaa jätettä, myös kotitalousjätettä. Tällöin kohteen 3 km:n vaikutusalueelle asuu 13 000 asukasta. <i>Mielipide 16</i></p>	<p>vähentää hyvällä suunnittelulla ja toteuttamisjärjestelyillä. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa annetaan aluetta koskevia tarkentavia määräyksiä, joilla ympäristöhäiriöt tulee ottaa huomioon. Lisäksi alueen ympäristöluvan alainen toiminta määrittyy lupaehtojen mukaisesti.</p> <p>Maakuntakaava on yleispiirteinen kaava ja sen mukaisesti Päijät-Hämeen kiertotaloutta palvelevat jätteenkäsittelyalueen sijaintivaihtoehdot on osoitettu yleispiirteisempinä kuin YVA-arviointiin osoitetut alueet. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että alueille maakuntakaavassa osoitettiin erilaisia käyttötarkoituksia. Kiertotaloutta palvelevalle jätteenkäsittelyalueelle ei ole tarkoitus sijoittaa kotitalousjätettä eikä muutakaan biojätettä. Tämä voidaan huomioida jätteenkäsittelyaluetta koskevassa määräyksessä. Kujala tulee toimimaan tulevaisuudessakin yhdyskuntajätteen sijoituspaikkana.</p>
<p>Melu Elinkeinoihin kohdistuva melu, VE2 alue on lähempänä hevostilan tallia kuin YVA:ssa on ilmoitettu <i>Mielipide 9</i> VE4 melun määrää vähätelty <i>Mielipide 12, 20, 23</i> VE1 asutukseen /elinkeinoihin kohdistuva melu <i>Mielipide 13, 14, 17, 18, 25</i></p>	<p>Sijaintivaihtoehtojen ympäristövaikutusten arviointia varten on laadittu selvitys. Hämeen ELY-keskus antaa YVA-selostuksen riittävydestä päätelmän, joka huomioidaan maakuntakaavan jatkosuunnittelussa. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan tarvitaan ympäristölupa, jossa ratkaistaan toimintojen meluntorjuntaan liittyvät asiat. Melutasoissa huomioidaan Valtioneuvoston päätös melun ohjearvoista.</p>
<p>Tärinä VE1 asutukseen /elinkeinoihin kohdistuva tärinä <i>Mielipide 25</i> VE4 tärinää liian korkeina arvoina <i>Mielipide 12</i></p>	<p>Sijaintivaihtoehtojen ympäristövaikutusten arviointia varten on laadittu selvitys. Hämeen ELY-keskus antaa YVA-selostuksen riittävydestä päätelmän, joka huomioidaan maakuntakaavan jatkosuunnittelussa. Tärinää syntyy räjähdyksistä, maarakennustöistä ja raskaan liikenteen kuljetuksista. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon tärinäohjeavot.</p>
<p>Pöly, ilmanlaatu VE4 pölyhaittaa liian korkeina arvoina</p>	<p>Sijaintivaihtoehtojen ympäristövaikutusten arviointia varten on laadittu selvitys. Hämeen ELY-</p>

<p><i>Mielipide 12</i> VE2 asumiseen ja elinkeinoinhin kohdistuva pölyhaitta <i>Mielipide 9</i> VE1 asumiseen ja elinkeinoinhin kohdistuva pölyhaitta <i>Mielipide 13, 14, 17, 18, 19, 20, 25</i> Vaaralliseksi luokiteltua tuhkan leviämistä pitäisi tutkia luotettavin menetelmin. VE3 <i>Mielipide 24</i></p>	<p>keskus antaa YVA-selostuksen riittävydestä päätelmän, joka huomioidaan maakuntakaavan jatkosuunnittelussa. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon ilmanlaatuun vaikuttavat tekijät. Pölyä ja ilmanlaatuohjaa ilmapäästöjen ohjeavot ja raja-arvot hengitettävälle hiukkasille (PM10) ja pienhiukkasille (PM2.5).</p>
<p>Haju VE1 asumiseen ja elinkeinoinhin kohdistuva hajuhaitta <i>Mielipide 13, 14, 17, 19, 25</i> VE4 asumiseen ja elinkeinoinhin kohdistuva hajuhaitta <i>Mielipide 12</i></p>	<p>Sijaintivaihtoehtojen ympäristövaikutusten arviointia varten on laadittu selvitys. Hämeen ELY-keskus antaa YVA-selostuksen riittävydestä päätelmän, joka huomioidaan maakuntakaavan jatkosuunnittelussa.</p> <p>Kiertotaloutta palvelevalla jätteenkäsittelyalueella ei ole tarkoitus käsitellä kotitalouksien tuottamaa yhdyskuntajätettä, ei myöskään biojätettä, jolloin hajuhaittoja näistä lähteistä ei synny. YVA-selostuksen Lahden seudun kierrätyspuiston ilmapäästö- ja hajumallinnuksessa on todettu, että toiminnasta ei pääsääntöisesti aiheudu hajuhaittaa vaihtoehtoalueille muutoin kuin, että niillä voi esiintyä hetkellistä hajun leviämistä epäsuotuisissa sääolosuhteissa ja että hajuhaitat jäävät pääosin vaihtoehtoalueiden sisäpuolelle.</p> <p>Yhteysviranomaisen on ohjelmalausunnossaan esittänyt, että tässä YVA-menettelyssä hajun leviämistä on tarkasteltava niin, että jo 2 % vuoden hajutuntimäärä on hajuhaitta. Hajuyksikkökerroin kertoo, kuinka monta kertaa hajua sisältävä ilmamassa tulee laimentaa, jotta siitä ei havaita hajua. Noin 50 % ihmisistä haistaa hajupitoisuuden 1 hy/m³. Yleisesti 3 hy/m³ voidaan pitää hajupitoisuutena, jossa haju havaitaan selvästi. 5 hy/m³ on jo hyvin voimakas haju.</p>
LIKKUMINEN JA LOGISTIIKKA	
<p>Liikenne Lisääntyvä liikenne heikentää asuinkelpoisuutta (melu, päästöt). Tarvitaan investointeja väylien parantamiseksi ja liikkumisen turvaamiseksi (VE1, VE2 ja VE4) <i>Mielipide 4, 5, 6, 9, 10, 13, 14</i></p>	<p>Liikenteen suuntautuminen edellyttää jatkoselvitystä ennen maakuntakaavoituksen etenemistä. Pääosa uudelle alueelle suuntautuvasta liikenteestä kulkee päätieverkolla ja kunkin alueen toteutuessa tarvitaan toimenpiteitä turvallisen ja sujuvan liikenteen varmistamiseksi. Yksityiskohtaisemmat suunnitelmat liittymistä ja tieverkon parantamistoimenpiteistä tehdään tarkemman suunnittelun yhteydessä. Maakuntakaavalla ratkaistaan vähintään seudulliset tarpeet yleispiirteisellä tasolla. Ladecin toimeksiannosta arvioidaan parhaillaan sijaintipaikkojen liiketoiminnallista toteutettavuutta omana selvityksenään. Arvioinnissa tarkennetaan mm. vaihtoehtoisten alueiden liikenneyhteyksien ja materiaalivirtojen tarkastelua. Selvityksen tulokset huomioidaan jatkosuunnitteluun valittavan alueen valinnassa.</p>

<p>Ajoneuvojen kokonaismäärä esitetään kappaleina, mutta raskaan ajoneuvojen kokonaismäärän ilmoittaminen prosentteina voi johtaa harhaan. Selkeämpää olisi merkitä myös raskaan ajoneuvojen määrä kappaleina. (YVA, VE4) <i>Mielipide 20</i></p>	<p>Liikenteen arvioinnissa on hyödynnetty YVA-selostuksessa esitettyjä arvioita, joiden mukaan raskaan liikenteen määrä on rakentamisen aikana 80 ajon./vrk, toiminnan aikana 464 ajon./vrk arki- ja yhtäaikaisen rakentamisen ja toiminnan aikana 543 ajon./vrk. Kunkin vaihtoehdoisen alueen osalta on arvioitu kasvu nykytilanteeseen verrattuna.</p>
<p>Logistinen sijainti, saavutettavuus Alueen palvelussa Päijät-Hämettä, tulisi sen sijaita lähellä Lahtea. <i>Mielipide 10</i></p>	<p>Merkitään tiedoksi. Alueiden valintaan johtaneissa aiemmissa selvitysvaiheissa on etsitty alueita, jotka ovat hyvin saavutettavissa päätieverkolta ja mahdollisimman lähellä Lahden kaupunkiseutua.</p>
ELINKEINOT	
<p>Elinkeinoelämä, työpaikat Työpaikkojen arvioitu määrä on ylimitoitettu. <i>Mielipide 2, 6</i></p>	<p>Vaihtoehtojen vertailussa on arvioitu jätteenkäsittelyalueiden työpaikkojen enimmäismäärää Kujalan jätteenkäsittelyalueen työpaikkaväljyyteen ja aluerajauksiin suhteuttaen. Yleisellä tasolla kiertotaloustyöpaikan on arvioitu tuovan n. 2,5 työpaikkaa sivuvaikutuksena. Työpaikkojen laskennalliseen määrään vaikuttaa oleellisesti alueen pinta-ala.</p>
<p>Maatilojen elinkeinot VE2 alueen toteuttaminen tuhoaa alueella olevaa elinkeinotuotantoa <i>Mielipide 9, 11, 21</i> Kierrätyspuisto vaarantaa elinkeinotoimintaa (VE1) <i>Mielipide 17, 18, 25</i> Metsästyksmaat tuhoutuisivat (VE2, VE4) <i>Mielipide 6</i></p>	<p>Maakuntakaavan jatkosuunnittelussa huomioidaan vaikutukset valitun jätteenkäsittelyalueen läheisyydessä oleviin elinkeinoihin.</p>
LUONNON MONIMUOTOISUUS JA LUONNONVARAT	
<p>Luonnon ydinalue, neitseellinen alue Tuhoaa luonnontilaisen alueen. <i>Mielipide 14, 19, 20, 23</i></p>	<p>Luonnonydinalue -nimitys kuvaa alueen laajuutta eikä yksinään kerro alueen ekosysteemitarjonnan merkitystä. Luonnonydinalueita ovat sellaiset metsäalueet, joiden ytimen pinta-ala on vähintään 100 hehtaaria. Alueita vertailtaessa on huomioitu alueen haitallisuus tai vähiten haittaavuus ydinalueiden, toiminnallisen kytkeytyneisyyden ja kaikkien ekosysteemipalveluiden tarjoamisen kannalta. Vaihemaakuntakaavan valmisteluaineistossa osoitetut sijaintivaihtoehdot ovat pääsääntöisesti alueeltaan metsätalousvaltaisia ja minkä tahansa alueen toteuttaminen muuttaa tätä tilannetta ja rakentamaton alue muuttuu rakennetuksi.</p>
<p>Viheryhteydet, ekologiset reitit/ verkosto <i>Mielipide 14, 15</i></p>	<p>YVA-selostuksen liitteenä olevassa luontoselvityksessä on käsitelty kasvillisuutta ja luontotyypejä, pesimälinnustoa, liito-oravaa, viitasammakkoa, muita huomionarvoisia eläimiä ja ekologisia yhteyksiä ja viherverkostoa jokaiselta vaihtoehdoalueelta. Selvityksissä ei ole ilmaantunut</p>

	ehdottomia rajoituksia jotka estäisivät jatkosuunnittelua joltakin alueelta. Jatkosuunnittelussa selvitysten tulokset otetaan huomioon.
<p>Uhanalaiset lajit, eläinlajit Alueella VE1 uhanalaisia luontotyyppisiä ja lintuja <i>Mielipide 15</i> Kierrätyspuisto vaikuttaa luonnon tasapainoon laajemmalla alueella kuin kierrätyspuistorajaus <i>Mielipide 23</i></p>	<p>YVA-selostuksen liitteenä olevassa luontoselvityksessä on käsitelty kasvillisuutta ja luontotyyppisiä, pesimälinnustoa, liito-oravaa, viitasammakkoa, muita huomionarvoisia eläimiä ja ekologisia yhteyksiä. Lisäksi on tehty metsäkanalintuselvitys. Selvityksissä ei ole ilmaantunut ehdottomia rajoituksia jotka estäisivät jatkosuunnittelua joltakin alueelta. Jatkosuunnittelussa selvitysten tulokset otetaan huomioon.</p> <p>Jätteenkäsittelyalueiden viherrakenteen kytkeytyneisyyttä, ekosysteemipalveluiden potentiaalista tarjontaa ja luonnon monimuotoisuutta on tarkasteltu ”Vuorovaikutus ja yhteiskehittäminen ekosysteemipalveluiden kartoittamisessa ja arvottamisessa Päijät-Hämeessä (PH-VEKOS)” -hankkeessa, joka oli koko maakunnan käsittävä. Siinä tarkasteltiin myös kierrätyspuistovaihtoehtojen suhteutusta viherrakenteeseen. Tulokset otetaan huomioon jatkosuunnittelussa.</p>
<p>Luontoarvot Vaikutus luonnon monimuotoisuuteen on suuri (VE1). <i>Mielipide 2, 11, 13, 15, 19, 25</i> Vaikutus luonnon monimuotoisuuteen on suuri (VE4). <i>Mielipide 3, 20, 23</i></p>	<p>YVA-selostuksen liitteenä olevassa luontoselvityksessä on käsitelty kasvillisuutta ja luontotyyppisiä, pesimälinnustoa, liito-oravaa, viitasammakkoa, muita huomionarvoisia eläimiä ja ekologisia yhteyksiä sekä lausunnoissa mainittuja kohteita kuten VE1 osalta Melkkaanoja ja Koivusillanjoki ja lisäksi sauron ja taimenen elinpiirimahdollisuuksia on käsitelty. Lisäksi on tehty metsäkanalintuselvitys. Selvityksissä ei ole ilmaantunut ehdottomia rajoituksia jotka estäisivät jatkosuunnittelua joltakin alueelta. Jatkosuunnittelussa selvitysten tulokset otetaan huomioon.</p> <p>Jätteenkäsittelyalueiden viherrakenteen kytkeytyneisyyttä, ekosysteemipalveluiden potentiaalista tarjontaa ja luonnon monimuotoisuutta on tarkasteltu ”Vuorovaikutus ja yhteiskehittäminen ekosysteemipalveluiden kartoittamisessa ja arvottamisessa Päijät-Hämeessä (PH-VEKOS)” -hankkeessa, joka oli koko maakunnan käsittävä. Siinä tarkasteltiin myös kierrätyspuistovaihtoehtojen suhteutusta viherrakenteeseen. Tulokset otetaan huomioon jatkosuunnittelussa.</p>
<p>Vesialueet Tekemäjärven ekologista tilaa ei ole selvitetty. <i>Mielipide 9</i></p> <p>Vesistöjen saastuminen vaarana VE2, VE4 <i>Mielipide 4, 12</i></p> <p>Vesistöjen ja kaivoveden saastuminen vaarana VE1 <i>Mielipide 17, 25</i></p>	<p>YVA-selostuksessa ei ole Tekemäjärven eikä muidenkaan vesien vesistöolosuhteista erillistä selvitystä.</p> <p>Vesistöjen saastumista hallitaan ympäristölupien ja teknisten ratkaisujen sekä mahdollisesti myös maakuntakaavamääräysten keinoin</p> <p>Selvitysten mukaan vaikutukset talousvesikaivoihin riippuvat louhittavan alueen ja kaivon etäisyydestä. Mikäli kallioperä on rikkonainen ja kallioperän ja kaivon välillä on hydrogeologinen yhteys tai jos louhinta ulotetaan talousvesikaivon vedenpinnan tason alapuolelle voi kaivot kuivua</p>

	ja niiden veden laatu heikentyä. Yleisellä aluevalintaan vaikuttavalla tasolla on merkitystä sillä, että miten paljon vaihtoehtoalueelle sijoittuu talouksia ja miten niiden vesihuolto perustuu omaan kaivoon.
KULTTUURIPERINTÖ JA MAISEMA	
Kulttuuriperintö Maaseudun arvot poistuvat. <i>Mielipide 6</i>	Maakuntakaavassa kaikki alueet sijaitsevat maaseutumaisilla alueilla. Valituilla vaihtoehtoalueilla ei kuitenkaan ole maakunnallisia tai valtakunnallisia kulttuurihistoriallisia tai maisemallisia kohteita. Alueet on pyritty valitsemaan niin, että niillä ei olisi juurikaan asutusta.
Maisema YVAssa ei tuoda esille jätevuorien vaikutusta maisemaan (VE1). <i>Mielipide 11, 14</i> VE2, VE4 alueen louhiminen pilaa peruuttamattomasti Loukkaanmäen kalliomaiseman. <i>Mielipide 12, 23</i>	Maisemavaikutuksia on tutkittu YVA-selostuksen ”Havainnollistaminen” -selvityksessä, jossa esitettiin eri vaihtoehtojen näkyvyyksiä ja visualisoitiin näkymäalueita havainnekuviissa. Havainnollistamisen pohjana käytettiin näkyvyysanalyysia, jonka perusteella tehtiin jokaiselle alueelle maastokäynti. Maastokäynnin jälkeen laadittiin havainnekuvia lähi- (2kpl/kohde) ja kaukomaisemakuvasta (2kpl/kohde). Havainnollistamista varten valittiin kuvauspaikoiksi näkyvyysanalyysin perusteella kohteita, joissa kasojen huiput tulisivat mahdollisesti näkymään. Paikat pyrittiin valitsemaan myös sillä perusteella, että kyseisissä kohteissa liikkuu ihmisiä. Näkyvyysanalyysin lähtökohtana on mahdollinen tilanne 30 vuoden kuluttua, jos kasat saavuttavat enimmäiskorkeutensa. Havainnollistaminen selvityksen johtopäätöksissä todetaan, että sillä on myös merkitystä, kuinka kauan maisemaa tulee ohi kulkiessa havainnoitua sekä kuinka kauan kasojen näkyvyys vaikuttaa tähän kokemukseen. Selvityksessä todetaan myös, että tulevaisuudessa kasojen näkyvyyteen voi vaikuttaa myös kaikki muut mahdolliset muutokset laajemmassa maisemakuvassa.
YHDYSKUNTATEKNINEN HUOLTO	
Hulevedet, valumavedet Saastuneet hulevedet ovat uhka ympäristölle ja pohjavesille, ja alueiden tulvaherkkyys on huomioitava. Hulevesiselvitys tulee tehdä jo yleiskaavavaiheessa. <i>Mielipide 5, 10, 14, 21, 23</i> Alue tulee sijoittaa suuremmalle valuma-alueelle tulvien ja ylivuotovesien hallinnan vuoksi. <i>Mielipide 10</i>	Päijät-Hämeen liitto on kiinnittänyt pintavesi- ja hulevesikysymyksiin huomiota myös omassa lausunnossaan ELY -keskukselle YVA-selostuksesta ja asia otetaan huomioon jatkotyössä. Hule- ja tulvavedet ja niiden hallinta ovat olleet esillä erityisesti VE2 Marjasuohon liittyen, Möllinojan, Avijoen ja Luhdanjoen osalta sekä VE4 Loukkaanmäen osalta Puujoki on ollut esillä ja VE3 Matojärven osalta Kuivannonjoki ja Kuivannon kylän vedenottamon suhde tulvariskialueisiin. Hulevesien tarkasteluissa on noussut esiin, että hulevesien lisäys on prosentuaalisesti suurin Marjasuon nykytilaan verrattuna 65 % vaikka se on kuutiomäärältään pienin. Muissa vaihtoehdoissa prosentuaalinen lisäys on noin 20 % luokkaa. Yleisesti on ollut esillä ja tiedossa Porvoonjoen kapeus ja alavilla mailla sijainti ja tulviminen.
Kierrätys vaatisi oman jätevedenpuhdistamon, jotta hulevedet eivät kulkeudu esim. viljelykäytössä oleville	Alueen toteuttaminen vaatii huolellisen teknisen huollon, kuten vesihuollon suunnittelun. Kukin alue tarvitsee toteutuakseen kunnallistekniikan laajentamista ja tässä yhteydessä tulee

<p>pellon (VE4). Onko uuden puhdistamon rakentaminen realistista? Myös äärisääilmiöiden vaikutukset on huomioidava. <i>Mielipide 9, 23, 26</i></p>	<p>huomioitavaksi riittävä puhtaan veden ja jäteveden kapasiteetti myös poikkeustilanteessa. Maakuntakaavatasolla voidaan esittää tarvittavat yhteystarpeet ja uudet yhteydet teknisen huollon verkostoihin sekä antaa tarvittavat kaavamääräykset. Jätteen loppusijoitusalueiden rakentamista ohjaa kaatopaikka-asetus (331/2013), joka edellyttää loppusijoitusalueelta mm. tiivistä pohjaa sekä kaatopaikkavesien hallintaa ja käsittelyä. Kierrätyspuiston toiminnan on oltava asiaa koskevien säädösten mukaista.</p>
<p>Vaarallinen jätelajike Vaarallisen jätteen loppusijoittaminen ei ole tarpeen. <i>Mielipide 5, 6, 20</i></p>	<p>Vaarallista jätettä loppusijoitetaan kaatopaikoille ja sitä ohjaa valtioneuvoston asetus kaatopaikoista (Vna 331/2013). Päijät-Hämeessä ei tällä hetkellä ole vaarallisen jätteen kaatopaikkaa (joidenkin yritysten omia kaatopaikkoja lukuun ottamatta), joten täällä syntyvät vaaralliset jätteet kuljetetaan maakunnan ulkopuolelle.</p>
MUUTA	
<p>Vuorovaikutus, tiedotus Palautteella on vähän vaikutusta hankkeeseen ja kahden hankkeen yhtäaikainen nähtävillä olo on sekava. <i>Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri</i> Suunnitteluprosessi, kuuleminen ja tiedottaminen on ollut puutteellista. <i>Mielipide 12</i></p> <p>Kierrätyspuisto nimenä on harhaanjohtava. <i>Mielipide 6, 20</i></p> <p>Hollolan kunnan toiminta arveluttavaa ja maanomistajia vähättelevää. <i>Mielipide 11, 15</i></p> <p>Kierrätyspuistotoiminnan välillisiä tai jopa välittömiä vaikutuksia ei ole analysoitu kierrätyksen tavoitteellisen toiminnan edellytyksenä olevan tutkimuksen ja kehityksen lisäämisen osalta. <i>Mielipide 22</i></p>	<p>Osallistumismenettelyt ja tiedottamisen tavat on kuvattu vaihekaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS). Asukkaiden mielipiteet kootaan OAS-, luonnos- ja ehdotusvaiheessa saadusta palautteesta ja käsitellään luottamuselimissä (maakuntahallitus) kunkin vaiheen nähtävillä olon jälkeen. Näin palautetta antaneiden näkemykset ovat mukana päätöksenteossa. Vaihekaavatausta ja YVA-menettely sovitettiin yhteen yhteisen aiheen vuoksi. YVA tuottaa keskeistä taustatietoa maakuntakaavaprosessiin.</p> <p>Kierrätyspuisto-nimellä on haluttu viestiä siitä, että uudelle alueelle sijoittuu useita yrityksiä (vrt. yrityspuisto), jotka hyötyvät toistensa läheisyydestä esimerkiksi siten, että yhden yrityksen jäte on toisen raaka-aine. Termillä viitataan myös siihen, että kierrätys on alueen toiminnan päätarkoitus ja loppusijoituksella on vähäisempi rooli.</p> <p>Päijät-Hämeen liitto voi vastata vain omasta toiminnastaan.</p> <p>Merkitään tiedoksi ja täydennetään jatkosuunnittelussa.</p>
<p>Sijaintipaikkaselvitys</p>	

<p>VE1 alueen maanomistajat eivät suhtaudu positiivisesti hankkeeseen niin kuin Lahden seudun kierrätyspuiston sijaintipaikkaselvityksessä virheellisesti todetaan. <i>Mielipide 11</i></p> <p>Sijaintipaikkaselvityksen vuorovaikutuksessa ja läpinäkyvyydessä toivottavaa. Vuorovaikutus ei ole ollut tasapuolinen, on syrjitty Hollolalaisia. <i>Mielipide 14, 16</i></p> <p>Sijaintipaikkaselvityksen kohdealueiden arviointi ja pisteytykset ovat olleet virheelliset. Sijaintipaikkaselvitys (Sito 8.12.2017) ei ole kelvollinen olemaan yleiskaavan 2020 lähtötietona. Hämeen ELY-keskus ei ole selvittänyt uskottavalla tavalla lausunnossaan, kuinka se oli arvioinut sijaintipaikkaselvityksen oikeellisuuden. <i>Mielipide 16</i></p>	<p>Maanomistajien suhtautuminen hankkeeseen ei ole ollut sijaintipaikan valintaan johtaneissa selvityksissä alueen valintakriteeri.</p> <p>Palaute koskee vaihemaakuntakaavan taustaselvitystä, ei varsinaista kaava-aineistoa. Taustaselvityksen aikana järjestettiin mediatilaisuus sekä kaksi kaikille avointa asukastilaisuutta 4.9.2017 Lahdessa ja 1.11.2017 Hollolassa. Ilmoitukset yleisötilaisuuksista julkaistiin liiton toimesta maakunnan lehdissä (Etelä-Suomen Sanomat, Uusi Lahti, Orimattilan Sanomat ja Seutuneluset) 30.8.–2.9.2017 kunkin lehden ilmestymispäivän mukaan.</p> <p>Sijaintipaikkaselvityksen kohdealueiden pisteytyksessä oli yhden kohdealueen osalta virheellinen tieto, mutta pistemäärän korjaaminen ei vaikuttanut kohteiden keskinäiseen järjestykseen. Päijät-Hämeen liitto ei ota kantaa selvityksen kelvollisuuteen kunnan laatiman yleiskaavan lähtötietona, eikä Hämeen ELY-keskuksen oikeellisuuden arviointiin koskien selvitystä.</p>
<p>VEO Kujala Kujalan alueen kehittämisen mahdollisuudet <i>Mielipiteet 7, 8, 14, 16, 20, 22, 23, 26</i></p>	<p>Vaihemaakuntakaavatyön lähtökohta on ollut uuden alueen tarve. Kujalan jätekeskus on kuntien omistaman Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy:n (PHJ) ainoa jätteenkäsittelypaikka, jossa vastaanotetaan, välivarastoidaan, käsitellään, hyödynnetään, siirtokuormataan ja loppusijoitetaan yhdyskuntien ja tuotantotoiminnan jätteitä. PHJ huolehtii jätelain mukaisista yhdyskuntajätehuollon palvelutehtävistä omistajakuntiensa alueella ja sen tehtäviin kuuluvat kuntien vastuulle kuuluvien jätteiden vastaanotto, käsittely ja hyödyntäminen. Tähän yhdyskuntajätteiden käsittelyyn Kujalan jätekeskuksen alue on riittävä ja toimiva pitkälle tulevaisuuteen: myös jatkossa PHJ käsittelee kotitalouksien jätteet Kujalassa. Yhtiön kautta kulkevasta yhdyskuntajätteestä hyödynnetään yli 95 %, joten loppusijoitusalueen tarve on vähäinen. Uusille toimintoille Kujalassa ei kuitenkaan ole tilaa, sillä laajentamisvaraa ei ole. Nykyisen Kujalan jätteenkäsittelyalueen pinta-alasta reilu kolmannes on käytöstä poistettua vanhaa kaatopaikka-aluetta, jota koskevat mm. erilaiset tarkkailuvelvoitteet. Nykyisen alueen länsipuolella on jo osin toteutunut Kujalan teollisuus- ja varastoalue, etelässä Linnaistensuon luonnonsuojelu- ja Natura-alue, idässä Villähteen taajama ja pohjoisessa rautatie, maantie 312 Nastolantie sekä valtatie 12. Nyt suunnitteilla olevan kierrätyspuiston toiminta ei perustu kuntien vastuulla olevien jätteiden</p>

<p>Nostavan alue nostettava vaihtoehdoksi kierrätyspuiston tarpeisiin <i>Mielipiteet 7, 8, 26</i></p>	<p>käsittelyyn, vaan alueen on tarkoitus palvella elinkeinoelämän tarpeita ja muodostaa kierrätysliiketoiminnan keskittymä. Tässä vaiheessa uutta aluetta etsitään ja alueen toteutuminen on monen vuoden prosessi, eikä tälle uudelle alueelle sijoituvia toimijoita ole tiedossa. Kujalan roolia ja kehittämismahdollisuuksia täsmennetään jatkosuunnittelussa.</p> <p>Tämän käynnissä olevan vaihemaakuntakaavan puitteissa ei ole mahdollista ottaa tarkasteluun uutta aluetta, esim. Nostavaa, nyt tarkasteltujen neljän vaihtoehtoisen alueen rinnalle. Uuden seudullisen jätteenkäsittelyalueen tarkastelu täytyisi aloittaa kokonaan uudella maakuntakaavalla. Nostava on lainvoimaisessa maakuntakaavassa esitetty maaliikenteen aluevarauksena.</p>
---	---